

Univerza
v Ljubljani Fakulteta
za socialno delo

*Topniška ul.31
1001 Ljubljana, Slovenija
p.p. 2647
telefon: 01 2809240
faks: 01 2809270
dekanat@fsd.uni-lj.si*

Ljubljana, 1.4.2012

POROČILO O KAKOVOSTI
Fakultete za socialno delo
za študijsko leto 2007/2008

Predsednik komisije za ocenjevanje kakovosti FSD:

doc. dr. Srečo Dragoš

Dekan FSD:

doc. dr. Bogdan Lešnik

UVOD

Poročilo o samoevalvaciji je pripravljeno za obravnavo na seji senata Fakultete za socialno delo (FSD), ki je predvidena dne 25. marca 2009.

Pred sejo senata bodo nekateri deli poročila predstavljeni tudi na strateški konferenci kolektiva FSD, ki jo bomo imeli 18. marca '09 (v hotelu Grandvid, Lavrica); večji del programa te konference bo namenjen tudi vsebinam, obravnavanim v tem poročilu.

Predlog poročila je pripravila komisija za spremljanje kakovosti FSD v sestavi:

- doc. dr. Srečo Dragoš (predsednik)
- as. dr. Nino Rode
- as. mag. Jelka Škerjanc
- predstavnica študentov
- doc. dr. Bojana Mesec (prodekanja)

Pri pripravi poročila o kakovosti so s komisijo sodelovali še:

- dekan: doc. dr. Bogdan Lešnik
- prodekanja za podiplomski študij: doc. dr. Vesna Leskošek
- prodekanja za znanstvenoraziskovalno delo: doc. dr. Liljana Rihter
- tajnik fakultete: Alenka Majer, univ.dipl. prav.
- vodja knjižnice: Lidija Kunič, prof. franc. in angl. jezika s književnostjo
- organizator praktičnega usposabljanja: Marko Mesec, univ. dipl. soc. del.
- samostojna strokovna sodelavka za mednarodno sodelovanje: mag. Mirjam Ten Veen
- koordinatorica mednarodne izmenjave študentov: as. Amra Šabič, univ. dipl. soc. del.
- as. dr. Jana Mali
- mag. Romana Zidar
- Tamara Žiberna Rape, univ. dipl. soc. del.
- predstavniki študentskega sveta

Sestavljalci poročila so upoštevali naslednje vire in gradiva:

- Rezultate diskusij o kakovosti FSD (po posameznih področjih), do katerih smo prišli: v komisiji za spremljanje kakovosti FSD, v dekanatu FSD, v posvetovanjih s ključnimi sodelavkami in sodelavci, zadolženimi za posamezna področja
- Letno poročilo za leto 2007/08
- Gradiva za letni delovni načrt šole za leto 2009
- Navodila UL za sestavo poročila o kakovosti za leto 2008 in statistični podatki z UL
- Rezultate študentskih anket
- Viri, navedeni v seznamu literature in v prilogi

Vsebina poročila:

1. Izobraževalna dejavnost
2. Raziskovalna in razvojna dejavnost
3. Mednarodna dejavnost
4. Knjižnica, čitalnica in založniška dejavnost
5. Informacijski sistem
6. Človeški viri, osebje
7. Študentke in študenti
8. Razvoj sistema zagotavljanja kakovosti
9. Razvoj sistema zagotavljanja kakovosti

- 10. Uporabljeni viri, literatura
- 11. Priloga

Ob koncu vsakega od navedenih razdelkov (od 1. do 9.) so v alinejah povzete glavne **slabosti** na področju, ki ga razdelek obravnava.

1. IZOBRAŽEVALNA DEJAVNOST

Dodiplomski študij

Redni študij

Redni študij po starem programu traja 4 leta, prenovljeni program pa traja 4. leta do diplome in 1 leto za strokovni magisterij. Posebnost študija je tesna povezava teoretičnih znanj s prakso socialnega dela. Pomemben del študija socialnega dela sta praktično delo in urjenje v spretnostih socialnega dela, fakulteta je do danes razvila obsežno mrežo učnih baz in mentoric in mentorjev praktikantom v vseh štirih letnikih študija socialnega dela - kljub temu imamo na tem področju resne probleme z motiviranjem Centrov za socialno delo, da sprejemajo naše praktikante.

Prehodnost študentov v višje letnike ocenjujemo za dobro, pri rednem študiju je 82,3 % in pri izrednem 75,6 % (velja za '08/09).

Največji kakovostni premik v zadnjih letih smo dosegli na področju, na katerega lahko najbolj vplivamo, to je pri prenovi študijskih vsebin. V spodnji tabeli navajamo strukturo izobraževanja oz. študijske programe, kakršne je izvajala naša šola v ključnih letih institucionalne tranzicije in sicer v petih časovnih presekih:

- leto 1999/02: posebnost predmetnika v tem študijskem letu je bila v tem, da je šlo za zadnje leto, ko je naša šola še izvajala višješolski (dveletni, strokovni) program
- leto 1993/94: gre za prvi visokošolski (štiriletni) predmetnik s tipičnimi prednostmi in slabostmi; zaradi takratnih improvizacij ga v internem žargonu imenujemo za »nekonsolidiran« visokošolski program
- leto 1996/97: gre za »konsolidiran« program, značilen za vsa leta Visoke šole za socialno delo, vse do njenega preoblikovanja v Fakulteto za socialno delo (FSD)
- leto 2003/04: gre za prvi fakultetni program po preimenovanju v FSD
- leto 2009/10: gre za prenovljen (»bolonjski«) program, v katerega bomo prvo generacijo študentov vpisali prav v letošnjem koledarskem letu, kar pomeni, da je program že formalno veljaven, a z njim še nimamo praktičnih izkušenj.

Študijski programi za navedena leta so v tabeli analizirani po dveh kriterijih, praktičnem in teorijskem. S prvim mislimo na delež obvezne študijske prakse, ki poteka izven fakultete na različnih ustanovah s področja socialnega varstva in nevladnih organizacij. Specifičnost socialnega dela, za razliko od mnogih drugih akademskih disciplin, je prav v tem, da je poznavanje konkretnih veščin in spretnosti dela z ljudmi **enako** pomembno kot teoretske vsebine. Ko praksa ne bi bila več nepogrešljiv in enakovreden del izobraževanja, bi socialno delo začinjalo izgubljati svojo specifičnost in se spreminjalo v enega od številnih drugih družboslovnih profilov. Zato je za identiteto in kakovost socialnega dela zelo pomemben tudi delež prakse v predpisanem študijskem programu in njegovo razmerje do drugih, bolj teoretskih predmetov (gl. predzadnji stolpec). S teorijskim kriterijem pa mislimo na notranjo strukturo vseh ostalih vsebin oz. predmetov, ki sestavljajo predpisan študijski program. V tem smislu smo vse predmete razdelili v tri skupine, »nesocialno«, povezovalno in socialno:

- a) prva, »**nesocialna**« skupina predmetov predstavlja tiste predmete, ki študente oskrbujejo s temeljnimi znanji iz drugih družboslovnih ved. Čeprav ti študijski

predmeti ne vsebujejo teoretskih znanj, ki bi bila specifična za socialno delo, so vseeno nujni v našem programu, saj bi brez njih socialno delo ostalo brez družboslovne širine in analitičnosti. Gre za predmete s tremi značilnostmi: da je iz programa predmeta in (večinoma) tudi iz njihovega naslova razvidno, da ne gre za znanja iz socialnega dela, ampak za eno od drugih družboslovnih področij; da seznam obvezne literature pri teh predmetih praviloma ne vsebujejo nobene reference s področja socialnega dela (oziroma, kjer so te prisotne, so v izraziti manjšini); gre za predmetne vsebine, za katere so pristojne oz. matične druge fakultete (npr. psihologija, sociologija, pedagogika, ustavna ureditev, tuj jezik itd.).

- b) v **povezovalno** skupino se uvrščajo tisti predmeti, katerih vsebine so bližje socialnemu delu kot v predmetih prve (a) skupine, hkrati pa še vedno ne veljajo za specifične socialne predmete (v smislu skupine c). Funkcija povezovalnih predmetov je poudarjena aplikacija splošnih znanj, prenesenih iz drugih strok, na socialno delavsko področje (npr. socialna varnost, teorije deviantnosti, menedžment v socialnem delu, kakovost delovnega življenja itd.).
- c) **socialno** skupino tvorijo predmeti, ki skrbijo za specifična teoretska znanja s področja socialnega dela in v največji meri odražajo drugačnost in posebnost izobraževanja na naši fakulteti. Gre za predmete, značilne za FSD, saj jih ne najdemo nikjer v programih drugih fakultet in šol (npr. teorija pomoči, zasvojenosti, uvod v socialno delo, socialno delo z družino, skupnostno socialno delo itd.).

Tabela: *struktura dodiplomskih študijskih programi glede na socialno specializiranost predmetnih vsebin in njihov obseg (v pedagoških urah)*

Študijsko leto	Letnik programa	Teoretski predmeti			Študijska praksa	Skupaj
		»NESOCIALNI«	POVEZOVALNI	SOCIALNI		
91/92	1.	480	135	165	120	900
	2.	225	375	210	90	900
	skupaj	705 39,2 %	510 28,3 %	375 20,8 %	210 11,7 %	1800 100%
93/94	1.	450	0	300	0	750
	2.	240	210	300	0	750
	3.	120	195	420	15	750
	4.	105	180	420	45	750
	skupaj	915 30,5 %	585 19,5%	1440 48,0 %	60 2,0 %	3000 100 %
96/97	1.	540	30	150	30	750
	2.	255	195	270	30	750
	3.	300	60	360	30	750
	4.	120	90	510	30	750
	skupaj	1215 40,5 %	375 12,5 %	1290 43,0 %	120 4,0 %	3000 100 %
03/04	1.	630	30	150	30	840
	2.	330	120	255	30	735
	3.	300	150	270	30	750
	4.	90	270	345	30	735
	skupaj	1350 44,1 %	570 18,6 %	1020 33,3 %	120 3,9 %	3060 100 %
	1. obvezni	210	100	210	200	770*

09/10 (bolonjski program)	1. izbirni	50	50	195	0	
	2. obvezni	210	50	200	200	710*
	2. izbirni	50	100	150	0	
	3. obvezni	50	110	50	360	720*
	3. izbirni	250	490	810	0	
	4. obvezni	0	180	160	100	640*
	4. izbirni	160	745	150	0	
	Σ obvezni	470 19,7 %	440 18,4 %	620 25,9 %	860 36,0 %	2840**
	Σ izbirni	510 15,9 %	1385 43,3 %	1305 40,8 %	0	

* vsota obveznih (neizbirnih) ur in tistega dela izbirnih ur, katerega obseg je obvezen

** vsota obveznih ur v celotnem programu (brez diplomske obveznosti)

Glavne ugotovitve:

1. V zadnjem, bolonjskem programu smo uspeli skupino socialnih predmetov povečati in jo narediti za močnejšo od »nesocialnih« ter povezovalnih predmetov, s tem je struktura teoretskih predmetov ustrežnejša, specifičnost socialnega dela pa okrepljena. S tem smo popravili glavno slabost iz začetka tranzicije, ko so bili socialni predmeti v manjšini, ostali dve kategoriji pa obsežnejši. Za ponazoritev te izjemno pomembne, težavne in tudi dolgotrajne izboljšave se je koristno spomniti samih začetkov socialne šole, kjer je specifičnih socialnih predmetov bilo le za vzorec (gl. Tajnšek 2005). V prvem letu obstoja šole, torej v letu 1955/56, med sedemnajstimi predmeti dvoletnega programa ni bilo niti enega predmeta, ki bi ga lahko kvalificirali za socialnega; še deset let kasneje (1965) najdemo med petnajstimi predmeti samo en specifično socialni predmet in samo en povezovalni predmet. V najnovjšem predmetniku je delež specifičnih socialnih vsebin, skupaj z izbirnimi (iz iste kategorije socialnih), povečan na obseg 1925 ur, ob tem pa specifičnost profesije krepijo še dodatni povezovalni predmeti v obsegu 1825 ur.
2. Uspeli smo razrešiti skrajno problematičen trend v zvezi s prakso, ki je bila najbolj na udaru ravno v tranzicijskem času. S prehodom na štiriletni fakultetni program se je delež prakse iz 11, 7 % celotnega višješolskega programa skrčil na slabe 4 % visokošolskega programa, kar je pomenilo, da smo s prehodom na štiriletno izobraževanje kljub dvema dodatnima letoma izgubili polovico prakse v smislu (absolutnega) obsega ur, ki smo jih imeli v prejšnjem, dvoletnem izobraževanju. V prehodnem letu 93/94 je praksa zdrsnila celo na 2%, kar je skrajno zaskrbljujoč podatek. Do tega je prišlo zaradi nerazumevanja UL, ki je predolgo vztrajala na znameniti »bifurkaciji« dodiplomskega študija na strokovni in fakultetni program. Bili smo žrtev vsiljenega koncepta, kjer naj bi strokovne šole producirale predvsem praktike, fakultetni programi pa intelektualce, namenjene tistim delovnim mestom v gospodarstvu, raziskovanju in izobraževanju, kjer se odvija teoretska dejavnost. Če je »bifurkacija« mogoče smiselna za strojnike, biologe in ekonomiste, je za socialno delo katastrofalna. Naša opozorila, da socialna delavka in delavec – ne glede na vrsto delovnega mesta – potrebujeta oboje, teoretsko in veščinsko usposobljenost, in da je logika z ničelno vsoto pogubna za našo profesijo, to opozorilo je bilo na UL povsem ignorirano. Ker je kljub temu obveljalo, da morajo fakultetni programi dajati prednost teoriji, strokovni pa praksi, smo pač zreducirali prakso na minimum, sicer ne bi nikoli dobili licence za fakultetni študij. UL je na prakso začela gledati bolj pozitivno šele pod evropskim (bolonjskim) pritiskom in v tej zvezi je tudi delež prakse v našem najnovjšem programu ustrežnejši. Zapleti, ki smo jim bili izpostavljeni s strani UL

pri prehajanju na fakultetni študij, so bili številni, najpomembnejši med njimi pa v prav nikakršni zvezi z vsebinskimi argumenti izobraževanja za socialno delo (gl.: Mesec 1996; Dragoš 1996; Rode 1996; Flaker 2005; Tajnšek 2005).

3. Rehabilitacija prakse v fakultetnem programu, povečan delež specifičnih socialnih predmetov kot tudi večji delež izbirnih vsebin znotraj vseh treh predmetnih sklopov štejem za najpomembnejše izboljšave. Največji težavi v zvezi s prenovljenim programom pa sta dve:
 - počasna realizacija načrta potrebnih habilitacij za izvajanje programskih novosti
 - zagotavljanje dovolj kakovostnih področij za študentsko prakso in omogočanje dovolj velikega nabora socialnih ustanov, ki bi bile sposobne in hkrati motivirane nuditi mentorske programe praktikantom. Pedagoško delo na FSD bo v prihodnjih letih najbolj odvisno prav od reševanja omenjenih vprašanj.

Izredni študij

Izredni študij po starem programu traja 4 leta, prenovljeni program pa traja 4. leta do diplome in 1 leto za strokovni magisterij. Izredni študij se izvaja 1/3 glede na redni študij in sicer ob petkih in sobotah. Posebnost tega študija je navezava teoretičnih znanj na delovno mesto študentov, saj večina teh študentov opravlja svoje delovne obveznosti na področju socialnega dela. V zadnjih letih smo (med prvimi) upoštevali sugestijo UL po krčenju števila vpisanih v izredni študij, zato smo (kljub velikemu interesu) zmanjšali vpis za polovico.

Podiplomski študij

Fakulteta za socialno delo je pričela razvijati prvi podiplomski program v sodelovanju s Filozofsko fakulteto še v času, ko je bila Visoka šola za socialno delo. Leta 1990 je nastal prvi mednarodni Tempus program duševnega zdravja v skupnosti, ki je intenziviral mednarodno delovanje takratne Visoke šole in omogočil pridobitev magistrskih nazivov z nalogami iz področja socialnega dela. Leta 1997 je nastal prvi med fakultetni magistrski in doktorski program Sociologija-socialno delo v skupnosti, ki ga izvajamo skupaj s Fakulteto za družbene vede. Od leta 2004 potekata vpis in izvedba programa na naši fakulteti. V študijskem letu 08/09 je na magistrski študij smer Sociologija – socialno delo v skupnosti v prvi letnik vpisanih 39 študentk in študentov, v drugi letnik pa 18. Na doktorski študij je vpisanih 15 študentk in študentov. Od tega je bil 4 študentkam odobren neposredni prehod na doktorski študij.

Leta 2001 smo začeli izvajati specialistični študij, ki je socialnim delavkam in delavcem omogočil pridobivanje dodatnih znanj in stopnje izobrazbe, fakulteti pa prinesel dodaten vpogled v praktično socialno delo. Izvajamo naslednje podiplomske specialistične programe: Menedžment v socialnem delu, Zmanjševanje škode povezane z uživanjem drog, Socialno delo za ljudi s posebnimi potrebami, Socialno delo na področju izvrševanja kazenskih sankcij in Duševno zdravje v skupnosti. V imenovane programe je vpisanih 36 študentk in študentov. Pomemben premik v izvajanju podiplomskih programov je prinesel mednarodni program INDOSOW, ki je financiran v okviru EU programa Socrates Erasmus. Namen programa je vzpostaviti mednarodni doktorski študij socialnega dela, ki bo prvi tovrsten študij v Evropi. Program je v procesu akreditacije po novih, Bolonjskih merilih študija. Poleg novega doktorskega programa smo pripravili še pet magistrskih programov, ki delno nadomeščajo specializacije, vendar so prenovljeni tako, da vključujejo družbene spremembe na področjih, ki jih programi zadevajo. Bolonjski magistrski programi so: Duševno zdravje v skupnosti, Socialno vključevanje in pravičnost na področju hendikepa, etničnosti in spola, Socialno delo z družino, Socialno delo s starimi ljudmi in Socialno delo.

Za socialno delo je pomembno stalno prilagajanje na spremembe, ki imajo takojšnje učinke na življenja ljudi, zato je podiplomski študij priložnost za raziskovalno in znanstveno delo, ki te spremembe reflektira in jih tako prenaša v izobraževalni proces.

Kratka zgodovina podiplomskega študija je prispevala h kakovostnim premikom v znanosti socialnega dela, saj je omogočila študentkam in študentom znanstveno raziskovalno delo na področju njihovega poklicnega delovanja in s tem bolj analitično poglobljeno in akcijsko usmerjeno delovanje, zaposlenim na fakulteti pa omogočila bolj intenzivno raziskovalno in pedagoško delo.

Težave pri izvajanju podiplomskih programov so povezane z dejstvom, da smo podiplomske aktivnosti vzpostavljali na novo, kar se je kazalo predvsem v manjših napakah administrativne ali postopkovne narave, vendar pa te napake niso vplivale na kakovost študija. Nekoliko več težav pričakujemo pri spremembi študija po Bolonjskih merilih, ki ga bomo začeli izvajati v študijskem letu 2009/2010 (gl: Slabosti).

Strokovno izpopolnjevanje

Strokovno izpopolnjevanje, ki ga izvajamo v obliki seminarjev, je kontinuirana dejavnost naše fakultete, s katero si prizadevamo ohraniti povezanost s stroko, s prakso socialnega dela. Program strokovnega izpopolnjevanja zajema tematske sklope, ki prispevajo h kritični osveščenosti lastne prakse in položaja ranljivih socialnih skupin v podporo zahtevam po spremembah v družbi in teme, ki prispevajo k sprejemanju nove paradigme v teoriji in praksi socialnega dela. Seminarji kot oblika strokovnega izpopolnjevanja so prostor, v katerem se utrjuje jezik socialnega dela in krepi socialnodelovno ravnanje, prav tako pa se krepi moč socialnih delavk in delavcev, da bi na svoj specifičen način znali in zmogli razvijati znanost in stroko socialnega dela. Pri tem učitelji socialnega dela v dialogu z udeleženci seminarjev, prispevamo pomembno znanje in podporo ter ustvarjamo prostor za kvalitetno profesionalno socialno delo.

V letu 2007/2008 smo pripravili Katalog seminarjev (Mali 2008a) z naslednjo vsebino:

- Februar: Program usposabljanja supervizorjev
- Marec: Uvod v individualno načrtovanje pri zagotavljanju socialnovarstvenih storitev; Uporaba elementov V rešitev usmerjene kratke družinske terapije v socialnem delu; Antirasistično socialno delo z Romi; Metode socialnega dela III; Politika na področju drog in zasvojenosti
- April: Vzpostavljane osebnih paketov storitev socialnega varstva; Vključitev izključenih; Zapisovanje v socialnem delu
- Maj: Učinkovito strateško načrtovanje v socialnovarstvenih organizacijah
- Junij: . Spremljanje in evalviranje programov; Dobri in slabi stiki; Delovni odnos in izvirni delovni projekt pomoči v socialnem delu; Pomoč ljudem, ki trpijo zaradi dolgotrajnih posledic travmatskih doživetij; Timsko delo
- September: Usposabljanje za evalvatorje socialnovarstvenih programov; Mediacija v socialnem delu: konceptualna izhodišča in praktične veščine; Življenjski svet uporabnika: Raziskovanje, ocenjevanje in načrtovanje uporabe virov za doseganje zelenih sprememb; Tveganja pri začetnem uživanju dovoljenih in nedovoljenih drog-preprečevanje in zmanjševanje škode: integrativni pristop
- Oktober: Živeti s kombiniranimi potrebami; Skrbništvo in individualno načrtovanje pri skrbi za osebe z demenco; Psihosocialna pomoč in podpora parom
- November: Terensko delo; Metode socialnega dela I, II in IV; Izkustveni trening skupinskega dela

Od predvidenih 25 seminarjev smo realizirali le 9 seminarjev. Kljub majhnemu številu izvedenih seminarjev, se je udeležilo seminarjev 158 udeležencev, kar je vzpodbudno, saj letno beležimo nekaj sto udeležencev iz celotne mreže socialnega varstva, tako vladnih kot

nevladnih organizacij, centrov za socialno delo, socialno varstvenih zavodov, društev idr. Pridružujejo pa se nam tudi socialni delavci zaposleni v t.i. sekundarnem področju socialnega dela (zdravstvo, šolstvo, pravosodni organi, policija, uprava in industrija). Razlogi za nizko stopnjo realizacije seminarjev v letu 2007/2008 so predvsem v tem, da smo program v obliki kataloga ponudili prepozno, zato smo nekatere seminarje izvajali pozneje, kot smo napovedali, nekatere pa tudi odpovedali. Ugotovili smo tudi, da nekateri meseci niso ugodni za izvajanje seminarjev, zato smo ponudbo za leto 2008/2009 nekoliko skrčili, ponudbo seminarjev pa pripravili že ob koncu leta 2008, ponovno v obliki Kataloga seminarjev (Mali 2008b):

- Januar: Terensko delo; Življenjski svet uporabnika: Raziskovanje, ocenjevanje in načrtovanje uporabe virov za doseganje zelenih sprememb; Uvod v individualno načrtovanje pri zagotavljanju socialnovarstvenih storitev;
- Februar: Mediacija v socialnem delu: Konceptualna izhodišča in praktične veščine; Krepitev moči;
- Marec: Zapisovanje v socialnem delu; Dolgotrajna oskrba;
- April: Spremljanje in evalviranje programov; Tveganja pri začetnem uživanju dovoljenih in nedovoljenih drog – preprečevanje in zmanjševanje škode: Integrativni pristop;
- Maj: Usposabljanje za evalvatorje socialnovarstvenih programov; Pomoč ljudem, ki trpijo zaradi dolgotrajnih posledic travmatskih doživetij; Timsko delo
- Oktober: Krepitev moči socialnih delavk in delavcev za pomoč in podporo parom v procesu razveze
- November: Etnično občutljivo socialno delo z Romi; Socialno delo z družino: soustvarjanje izvirmih delovnih projektov pomoči v delovnem odnosu; Intervizija strokovnih delavcev; Metode socialnega dela I., II. III. in IV.

V letu 2009 spremljamo tudi kakovost izvedenih seminarjev, kjer udeleženci po zaključenem seminarju ocenijo naslednje pokazatelje: vsebina seminarja, način dela, odnos izvajalcev do udeležencev, odnosi med udeleženci, možnosti za sodelovanje udeležencev, ocena pridobljenega znanja. Ker si v bodoče želimo s seminarsko ponudbo čim bolj odgovoriti na potrebe udeležencev po strokovnem izpopolnjevanju, jih prosimo tudi, da nam posredujejo podatke o tem, katerih vsebin si želijo v naši ponudbi.

Slabosti:

- počasna realizacija načrta potrebnih habilitacij za izvajanje programskih novosti
- zagotavljanje dovolj kakovostnih področij za študentsko prakso (v predmetniku prve stopnje) in omogočanje dovolj velikega nabora socialnih ustanov, ki bi bile sposobne in hkrati motivirane nuditi mentorske programe praktikantom
- nedorečenost financiranja druge bolonjske stopnje
- zamujanje z dokončno akreditacijo programov (razpisno dokumentacijo smo pripravljali pred dejansko akreditacijo)
- novi magistrski programi so enoletni, zato se utegne pojaviti problem z učinkovitostjo (izkoristek) in verjetno tudi z uspešnostjo (realizacija ciljev) izvajanja programa
- verjetni so problemi z usklajevanjem sočasnega izvajanja starih in novih podiplomskih programov
- podobne slabosti so verjetne tudi za program tretje stopnje, ki je prav tako še v postopku akreditacije

Težave pri prenosu znanja v prakso:

- v pomanjkanju finančnih sredstev za dodatne dejavnosti prenosa, ki jih ne moremo vključiti v pedagoški proces ali raziskovalno delo
- premajhnem deležu uporabnikov storitev socialnega varstva, ki bi bili udeleženi v aktivnostih prenosa znanja v prakso

- ob spremembah študijskega programa posvečamo več pozornosti sami organizaciji študija in manj sodelovanju s strokovno javnostjo
- habilitacijka merila UL ne podpirajo aktivnosti prenosa znanja v prakso, saj ne prinašajo skorajda nobenih točk.

2. RAZISKOVANJE, RAZVOJNA IN UMETNIŠKA DEJAVNOST

Določanje raziskovalnih prioritet

V poslanstvu Fakultete za socialno delo je zapisano, da kot znanstvenoraziskovalna ustanova skrbi za razvoj znanosti socialnega dela in izvaja temeljne, aplikativne in razvojne raziskave na področju socialnega dela, socialnega varstva in širše socialne politike ter prenaša raziskovalne dosežke v prakso. Z razvijanjem in razširjanjem konceptov, modelov in metod socialnega dela v širšo (znanstveno, strokovno in splošno) javnost fakulteta pomaga pri uveljavljanju družbenih vrednot in ciljev, kot so zagotavljanje kakovosti življenja posameznikov, družin in skupin prebivalstva, socialna pravičnost, dostojanstvo in enake možnosti, solidarnost in preprečevanje revščine in socialne izključenosti. Torej temeljne raziskovalne prioritete opredeljujemo že s poslanstvom.

Postopek določanja konkretnih raziskovalnih prioritet poteka tako, da članice in člani kateder oz. drugih enot identificirajo aktualne teme raziskovanja, vodje kateder pa o tem poročajo na raziskovalno-razvojnem kolegiju. Zaradi omejenih kadrovskih virov smo se odločili, da za raziskave, ki jih izvajamo na nacionalni ravni oz. za mednarodne projekte, v katere smo vključeni kot partnerji v manjšem obsegu dela, o temah in prijavljanju avtonomno odločajo vodja projekta in sodelavci ter o tem obvestijo raziskovalno-razvojni kolegij, ki spremlja prijavljanje na razpise in izide prijavnega postopka. V primeru mednarodnih raziskovalnih projektov, v katerih je fakulteta nosilka oz. koordinatorka, pa se odločitev o tem, katere teme podpreti, sprejme na raziskovalno-razvojnem kolegiju. Do sedaj primerov, da bi se morali odločiti med več predlaganimi mednarodnimi projekti, v katerih bi imeli vlogo nosilca, še nismo imeli. Eden od razlogov je tudi ta, da na določanje raziskovalnih prioritet v celoti ne moremo vplivati sami, saj smo predvsem odvisni od aktualnih razpisov.

Strokovna sodelavka sprotno obvešča zaposlene o razpisih za teme, ki so jih izpostavili kot pomembne. Razpise objavljamo tudi na intranetu fakultete.

Delež raziskovanja v delovni obveznosti učiteljev

Delež raziskovanja je bil v delovnih obveznostih učiteljev v študijskem letu 2007/08 med 0 do 88%. V poprečju je raziskovanje v obremenitvah predstavljalo pribl.30%. V študijskem letu 2008/09 se je povprečni delež raziskovanja v delovni obveznosti zmanjšal na 17% (med 0% in 50%). Eden od razlogov za zmanjšanje deleža raziskovanja je v tem, da se je v letu 2008 zaključilo veliko število raziskovalnih projektov, med drugimi npr. trije ciljni raziskovalni projekti (ARRS) in en postdoktorski projekt. Na razpisih v letu 2008 pa smo tovrstnih projektov dobili manj.

Spodbujanje skupin, ki dosegajo vrhunske rezultate

Na fakulteti deluje programska skupina - Socialno delo kot nosilec procesov družbenega vključevanja in socialne pravičnosti v Sloveniji: Teoretske podlage, metodološke in metodične usmeritve in zgodovinski razvoj - od leta 2004. V letu 2008 je ponovno uspešno kandidirala na razpisu ter zagotovila sredstva za raziskovanje temeljnih prioriternih konceptov.

Oblikovanje interdisciplinarnih raziskovalnih centrov, povezovanje članic

Fakulteta je v letu 2008 v okviru projektov ARRS (CRP, temeljni projekt, programska skupina) sodelovala s Fakulteto za družbene vede, z Ekonomsko fakulteto; v projektih ESS pa še s Pedagoško fakulteto. Tako smo v raziskovalnem delu okrepili povezave med članicami.

Razvojna dejavnost, inovacije, sodelovanje z uporabniki

Sodelovanje z uporabniki (uporabniki raziskav, uporabniki storitev socialnega varstva) je eden od temeljnih principov raziskovanja v socialnem delu. Tako so uporabniki v veliki meri vključeni že v načrtovanje (in izvedbo) številnih aplikativnih raziskav in niso samo uporabniki rezultatov. Izvajamo tudi raziskave, v katerih razvijamo metodologijo odkrivanja potreb v skupnosti in omogočamo koordinacijo med različnimi akterji pri načrtovanju odgovorov nanje. Z raziskovalnimi in razvojnimi projekti, organizacijo in izvedbo posvetov, izdajanjem monografij smo se tesno povezali z akterji na področju socialnega dela (ministrstvi, skupnostjo centrov za socialno delo, skupnostjo socialnih zavodov, socialno zbornico, društvom socialnih delavk in delavcev in drugimi) in s socialnimi delavci v različnih ustanovah, službah in mrežah.

Pomembna oblika prenosa znanja, specifična za socialno delo in podobne poklice, je izvajanje supervizije, ki se v našem primeru nanaša na reflektiranje vsakdanjih delovnih izkušenj zaposlenih pri neposrednem delu z ljudmi. Pri superviziji gre za pomoč in podporo delavkam in delavcem v konkretnem primeru, kjer so teme pogovora doktrina, strokovnost, metode, pristopi in etika dela z ljudmi. Tako se na konkretnem primeru prepletata teorija in praksa ter izkustveno učenje. Pomembno je poudariti, da je učenje v tem primeru vzajemno. Preko supervizije lahko vplivamo na delo ljudi v praksi in hkrati dobivamo informacije o tem delu, ki je pogosto inovativno, se prilagaja na raznolikost človeških težav in išče vedno nove izhode in rešitve. Supervizija je zato način raziskovanja.

Prenos znanja v prakso in nazaj poteka tudi v okviru raziskovalne in razvojne dejavnosti na fakulteti. Tako smo v zadnjih desetletjih izvedli številne akcijske raziskave, v katerih smo preizkušali nove metode dela v praksi in na ta način pridobili številne pomembne vpogleda tako v izvedljivost predlaganih metod in ukrepov kot tudi v potrebe strokovnih delavcev v praksi. Raziskovalno-razvojni projekti pogosto vključujejo še seminarje in delavnice za socialne delavke in delavce ter druge oblike širjenja rezultatov, kot so okrogle mize, konference, znanstveni sestanki, kjer so udeleženci običajno v aktivni vlogi ne samo poslušalcev ampak tudi soustvarjalcev novih znanj. V okviru projektov mobilnosti Leonardo da Vinci pa smo mladim diplomantkam in diplomantom socialnega dela v letih 2005-2007 omogočili opravljanje praktičnega in raziskovalnega dela v tujini; izkušnje, ki so jih pridobili na različnih področjih dela, kjer so zaposleni, pa so v preteklih letih v različnih oblikah (predavanja, delavnice, predstavitve na konferencah, kongresih, članki) prenašali svojim sodelavcem v Sloveniji.

Umetniška dejavnost

Del šolskih prostorov (stene na hodnikih) je rezerviran za postavitve slikarskih razstav različnih ustvarjalcev, tako samoukov kot akademsko izobraženih. Slikarske razstave so stalne, avtorice in avtorji pa se menjajo.

Slabosti:

- Ker se je v letu 2008 zmanjšal povprečni delež raziskovanja v delovni obveznosti učiteljev, bomo nadaljevali z aktivnostmi, ki smo jih sistematično začeli uvajati v letu 2008 (spremljanje aktualnih razpisov, podpora pri prijavljanju na razpise s strani finančne službe), v naslednjih letih pa bi bilo potrebno zagotoviti še administrativno podporo pri prijavljanju ter spremljanju izvajanja projektov.

- FSD ne more zagotoviti dodatnih finančnih spodbud za raziskovalno skupino, zato bo potrebno razmisliti, kaj so ostali možni ukrepi, ki bi omogočili še boljše rezultate te skupine.
- Raziskovalno-razvojni kolegiji na katerih podajamo ključne informacije o napovedanih in odprtih razpisih, ki jih sicer objavljamo tudi na intranetu, ter nujne informacije o poteku prijavljanja na razpise, so slabo obiskani. V naslednjem obdobju bomo sodelavce na te sestanke še naprej osebno vabili. Menimo, da je pravočasno informiranje o razpisih in postopku prijavljanja nujno za kakovostno pripravo projektov in za povečanje uspešnosti pri pridobivanju sredstev.
- Dodatno oviro pri pridobivanju sredstev za raziskovanje predstavlja dejstvo, da imamo omejene kadrovske vire in da le malo sodelavcev izpolnjuje pogoje za vodenje (npr. temeljnih) projektov. Kljub spodbujanju k objavljanju in napredku na tem področju je neuspešnost deloma pogojena tudi s tem, da je za področje socialnega dela le malo ustreznih znanstvenih revij.
- V zadnjem obdobju je na nacionalni ravni bilo le malo razpisov oz. malo sredstev za projekte na področju socialnega dela, zato se moramo še v večji meri izpostavljati v širši javnosti, da bo prepoznan pomen sprememb, ki jih z raziskovalno-razvojnimi dosežki vnašamo v življenje (predvsem) ranljivih skupin prebivalstva.

3. MEDNARODNA DEJAVNOST

Razvojno dejavnost (na teoretskem kot praktičnem področju socialnega dela) smo okrepili na mednarodnem nivoju, zlasti s sodelovanjem na naslednjih projektih:

- v Bosni in Hercegovini (razvijanje študija socialnega dela v Banja Luki, razvijanje interdisciplinarnega podiplomskega študija duševnega zdravja v Sarajevu in Banja Luki, sodelovanje pri načrtovanju in izvajanju reforme duševnega zdravja v BiH)
- v Črni gori (usposabljanje direktorjev CSD)
- v Ukrajini (razvijanje študija socialnega dela in inovacij socialnega dela v Kijevu)
- v Evropi (razvijanje Joint Masters Programme z Univerzo v Durhamu, Magdeburgu in Jyväskylä, INDOSOW)
- Drug Demand Reduction in CEE (Phare)
- The Council of Europe Pompidou Group Drug Demand Reduction Staff Training Programme (DRSTP II)
- v Gruziji, Tbilisi State University (razvijanje študija socialnega dela)
- v Šri Lanki (razvijanje študija socialnega dela, Univerza v Colombu).

V letu 2008 je Fakulteta za socialno delo sodelovala v 10 mednarodnih projektih. Vsi mednarodni projekti so bili (so)financirani s strani Evropske Unije. Projekti potekajo oz. so potekali v okviru naslednjih evropskih programov: 6. Okvirni program (1 projekt), Leonardo da Vinci (1 projekt), Socrates Erasmus (2 projekta Curriculum development), Evropski socialni sklad (1 projekt), Erasmus Intensive programme (3 projekti), Tempus Programme (1 projekt), Health&Consumer Protection Directorate (1 projekt). V treh projektih je fakulteta sodelovala v vlogi koordinatorja, v sedmih pa kot konzorcijski partner. V letu 2008 smo zaključili tri evropske projekte in začeli z delom v treh novih projektih.

Prijavili smo se na 19 razpisov za evropske projekte in sicer v okviru naslednjih programov: 7. Okvirni program, Evropski socialni sklad, Progress, Erasmus Intensive programme, Tempus Programme, Daphne III, Norface, Life Long Learning (European Qualifications Framework), Leonardo da Vinci, Second programme of community action in the field of health. Pet prijav je bilo sprejetih, osem zavrženih, šest jih je še v postopku. V letu 2007 je bilo 6 prijav za evropske projekte.

Mednarodna izmenjava profesorjev in študentov 2007/2008/2009

V študijskem letu 2007/2008 smo na Fakulteti za socialno delo gostili 7 tujih Erasmus študentov iz Španije (4 študentje), Portugalske (2 študenta) in Belgije (en študent). Med našimi študenti se je za Erasmus izmenjavo odločilo 12 študentov, ki so bili na izmenjavi na Finskem (2 študenta), Nemčiji (3. Študentje), Nizozemski (2 študenta), Portugalskem (2 študenta) in Španiji (3. Študentje). Gostili smo tudi 4 profesorjev, enega iz Finske, enega iz Švedske in dva iz Portugalske. Poleg tega smo gostovali profesorico Shulamit Ramon, ki je 28. in 29. 02. 2008 predavala na magistrskem študiju – predmet »Duševno zdravje v skupnosti«. Sodelujemo tudi z Univerzo v Prištini, v okviru sodelovanja je mag. Ana Sobočan predavala »Skupnostno socialno delo«, 5 naših študentov pa se je udeležilo njihovega enotedenskega strokovnega obiska.

Študentje Fakultete za socialno delo so organizirali tudi Mednarodno študentsko tribuno. Na njej so sodelovali tudi študentje šol za socialno delo nekdanje Jugoslavije (Univerza v Beogradu, Univerza v Sarajevu). V mesecu novembru 2007 smo gostovali skupino študentov s Koroške (Fachhochschule Kärnten, Feldkirchen) in mag. Katarino Gutownig Fürst. Fakulteto pa so obiskali tudi študentje z Japonske. Slednji so se srečali tudi z našimi študenti, za katere so pripravili tudi predavanja. V mesecu decembru 2007 smo v sodelovanju s »MAP savjetovanja« (Hrvaška) organizirali enodnevni obisk gostov iz Ukrajine. Šlo je za skupino strokovnjakov, katerih področje zanimanja je javno financiranje ter socialna politika. V okviru študijskega obiska na Hrvaškem so obiskali tudi našo Fakulteto.

Fakulteta je organizirala tudi mednarodni sestanek z raziskovalno temo »Pedagogizacija spominjanja«. Na mednarodnem sestanku so sodelovali profesorji iz Univerze v Harifi in Univerze Alice Salomon Berlin. Poleg tega pa tudi iz vsake univerze študentje doktorskega študija. Na sestanku so sodelovali trije tuji profesorji in trije tuji študentje. V mesecu januarju smo v sodelovanju z neformalnim mednarodnim združenjem NERUDA (mreža strokovnjakov na področju uživanja drog in alkohola) organizirali tudi seminar na temo »Uživanje alkohola in drog med mladimi«, kamor smo povabili tudi študentje rednega/izrednega in specialističnega študija, ter tudi socialnovarstvene organizacije, združenja in društva. Na seminarju je predavalo 6 tujih profesorjev iz Italije, Nemčije, Velike Britanije, Danske, Poljske in Madžarske, ter trije predavatelji iz Slovenije. V času od 1. do 10.7.2008 smo na Fakulteti za socialno delo skupaj z Augsburg College iz Minneapolisa in z Univerzo v Duluthu organizirali poletno šolo. Gostili smo 2 učiteljici in 1 administratorico ter 9 študentk in študentov. V letošnjem letu pa bo 10 naših študentov in dve profesorici sodelovalo v poletni šoli v ZDA. Poleg omenjenega so se med 5. in 10. majem 2008 štiri študentk z naše Fakultete udeležile Mednarodnega tedna v St. Pöltnu. Namen »Mednarodnega tedna« je bil povezati študente različnih akademskih disciplin iz različnih držav. Udeleženci so imeli možnost, da spoznajo tamkajšnjo univerzo (»University of Applied Sciences«) in regijo. V letu 2008 smo na Fakulteti za socialno delo gostili tudi dve profesorici z University of Colombo – Šri Lanka.

V študijskem letu 2008/2009 smo v prvem semestru na Fakulteti za socialno delo gostili 6 Erasmus študentov iz tujine, 3 iz Španije (2 bomo gostili celo študijsko leto) in 3 iz Nemčije. V drugem semestru pa gostimo tudi 3 nove Erasmus študente iz Belgije (dva študenta) in Španije (en študent). V sedanjem študijskem letu smo imeli tudi 4 Erasmus študente iz Španije, ki so se za izmenjavo prijavi na druge Ljubljanske Fakultete opravljajo pa del svojih obveznosti tudi pri nas (dva študenta prijavljena na Ekonomski fakulteti in dva na Fakulteti za družbene vede). Z naše Fakultete je v letošnjem študijskem letu na Erasmus izmenjavo odšlo 16 študentov, ki bivajo v Nemčiji (ena študentka), Švedskem (2 študenta), Finskem (4 študentje), Portugalskem (4 študentje), Danskem (1 študentka), Italiji (1 Študentka), Nizozemskem (1 študent) in Španiji (tri študentje).

Fakulteta za socialno delo pa tudi že nekaj let sodeluje z University of Colombo – Šri Lanka, kamor se letos odpravlja 6 študentk, ki bodo opravljale prostovoljno delo v tamkajšnjih sirotišnicah. Prav tako smo v letošnjem študijskem letu gostili dva profesorja iz Makedonije in tudi dva njihova študenta. Profesor Shulamit Ramon iz Velike Britanije pa je predavala na magistrskem študiju.

Iz povedanega je razvidno da je mednarodno sodelovanje v porastu. Število študentov, ki bi želeli pri nas opravljati študijske obveznosti, se iz leta v leto večja, opaziti pa je tudi večje povpraševanje naših študentov, ki bi želeli na izmenjavo v tujino. Pojavlja se tudi vse večje povpraševanje po poletnih šolah in opravljanju praktičnega dela oziroma prostovoljnega dela v tujini. Študentje izražajo željo po spoznavanju različnih metod in tehnik dela, ki se uporabljajo v tujini, zaradi česar se jih je v letošnjem študijskem letu veliko tudi odločilo da bodo v naslednjem študijskem letu 2009/2010 del svojega diplomskega dela opravljali v tujini.

Slabosti:

- v primerjavi s prejšnjimi leti se je število mednarodnih projektov, v katerih sodeluje fakulteta, zmanjšalo. V letu 2008 smo se zelo zavzeli, da bi število povečali, kajti v tem letu smo oddali 19 prijav za evropske projekte, kar je bistveno več kot v letu 2007
- odsotnost predavanj v angleškem jeziku, ki se v utečeni praksi izvaja zgolj s strani gostujočih profesorjev oziroma jih domači profesorji izvajajo v času gostovanj tujih profesorjev
- potreba po bazi podatkov o organizacijah, kjer bi lahko študentje opravljali prostovoljno delo oziroma praktično delo v tujini; prav tako potreba po bazi podatkov o poletnih šolah v tujini in pri nas
- mednarodne izmenjave pogosto pomenijo dodatno delo profesorjev, ki ni finančno pokrito in ne sodi v redne obremenitve
- potreba po ustanovitvi mednarodne pisarne znotraj FSD, kjer bi bila baza in koordinacija vseh mednarodnih sodelovanj
- pojavljajo se problemi financiranja dodatnih aktivnosti v primerih gostovanj iz tujine (tako profesorjev kot študentov)

4. KNJIŽNICE, ČITALNICE IN ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST

Knjižnica

Medtem ko statistični podatki o številu uporabnikov knjižnice, obisku, izposoji, številu novih knjig na uporabnika knjižnice ter drugi, ostajajo v zadnjih letih skorajda nespremenjeni, z rahlimi odstopanji v eno ali drugo smer ter tudi primerjalno z ostalimi knjižnicami dosegajo povprečne vrednosti - razen v primeru računalniške opreme v knjižnici in čitalnici - se knjižnični delavci vse bolj zavedamo pomembnosti kakovosti naših storitev kot tudi dejstva, da moramo temeljito razmisliti o našem delu in vlogi, če želimo v dobi informacijske tehnologije, svetovnega spleta, interneta ohraniti oziroma dodati vrednost našim storitvam. Čeprav nimamo relevantnih povratnih informacij naših uporabnikov o kvaliteti naših storitev, pa se ob uresničevanju našega osnovnega poslanstva, ki je zagotavljati učinkovito podporo študiju, poučevanju in raziskovanju ter s sredstvi, s katerimi razpolagamo, osredotočamo predvsem na naslednje naloge:

- zagotavljanju čim hitrejši dostopnosti nabavljenih virov z ažurno strokovno obdelavo gradiv
- da se zelo hitro odzivamo na potrebe naših uporabnikov, predvsem študentov in učiteljev

- večji dostopnosti nekaterih dokumentov z uvedbo digitalizacije diplomskih nalog in doktorskih disertacij
- povečanju uporabe elektronskih informacijskih virov in storitev s spodbujanjem oddaljenega dostopa za uporabnike
- rednemu obveščanju uporabnikov o novih informacijskih virih ter storitvah in knjižnih novostih
- izboljšanju knjižničnega poslovanja z nadgradnjo avtomatiziranega sistema izposoje ter povečanjem elektronskih storitev prek interneta in mobilnih telefonov
- izvajanju aktivnosti za povečanje števila obiskovalcev na daljavo
- izboljšanju sodelovanja med avtorji in knjižnico s predstavitvijo njihovih del
- stalnemu dopolnjevanju in posodabljanju računalniške opreme za potrebe knjižnice
- skrbno načrtovani nabavi knjig tako, da lahko ob omejenih sredstvih upoštevamo tako želje študentov, učiteljev in raziskovalcev kot tudi zahtevam stroke
- izobraževanju naših uporabnikov za učinkovito iskanje, vrednotenje in uporabo informacij.

Posebno moramo poudariti pomembnost izobraževanja uporabnikov za učinkovito iskanje, vrednotenje in uporabo informacij. Uporabnikom nudimo individualno pomoč vsakodnevno, vendar menimo, da bi moralo informacijsko usposabljanje biti vključeno tudi v redni študijski program. Ugotavljamo namreč, da mnogi študenti, tudi ob koncu študija, ne znajo iskati informacij, ne poznajo, razen osnovnega iskanja v Cobissu, nobenih drugih informacijskih baz, znajo le brskati po svetovnem spletu, kar pa ne pomeni, da znajo učinkovito poiskati relevantne informacije. Do sedaj je organizirano usposabljanje v skupinah potekalo le v dogovoru in s sodelovanjem nekaterih pedagoških delavcev v okviru vaj, kar pa še zdaleč ni dovolj, pa tudi ne sme ostati le v domeni knjižničnih delavcev in biti odvisno le od razumevanja nekaterih učiteljev o nujnosti takšnega izobraževanja. Seveda tudi knjižnični delavci ne bodo mogli dolgo slediti vsem spremembam brez nenehnega poglobljanja znanja.

Danes veliko govorimo o gospodarski krizi in vse večji revščini, ob tem pa ne smemo pozabiti, da «informacijska revščina» oziroma pomanjkanje znanja o tem kje in kako pridobiti prave informacije, lahko splošno revščino še poglobli.

Založniška dejavnost

Revija Socialno delo

Fakulteta za socialno delo izdaja znanstveno periodično publikacijo z imenom *Socialno delo*. Izhaja dvomesečno. Na spletni strani (<http://www.fsd.uni-lj.si/sd>) poleg osnovnih informacij in arhiva preteklih števil najdemo tudi navodila, kako pripraviti in predložiti prispevek za objavo.

Revija je naslednica *Vestnika Sveta za socialno varstvo* (uredniki so bili Pavle Pečar, Pavel Dolar, Tone Brejc, Marija Cigale, Blaž Mesec, Franc Brinc in Marjan Čonč), ki je izhajal od 1962 do 1982, ko je dobila sedanje ime (pod urednikom Blažem Mescem). Leta 1994 je revija spremenila format iz pretežno strokovne v znanstveno publikacijo in je danes najpomembnejši teoretski in metodološki vir na področju socialnega dela v Sloveniji. Posega tudi na področja socialne in kulturne antropologije, sociologije, psihologije in sorodnih vednosti, ki jih zahteva socialno delo. Hkrati pa razvija pogled socialnega dela in njegovo lastno argumentacijsko polje. Odprla je prostor za nova raziskovalna področja (študij hendikepa, študij spolov) in nove metode (npr. narativno). Ponaša se s kvalitetnim jezikom in posluhom za pojmovno natančnost.

Navedena je na mednarodnih seznamih periodičnih publikacij s področja socialnega dela in družbenih ved. Povzetki člankov so vključeni v podatkovne baze International Bibliography

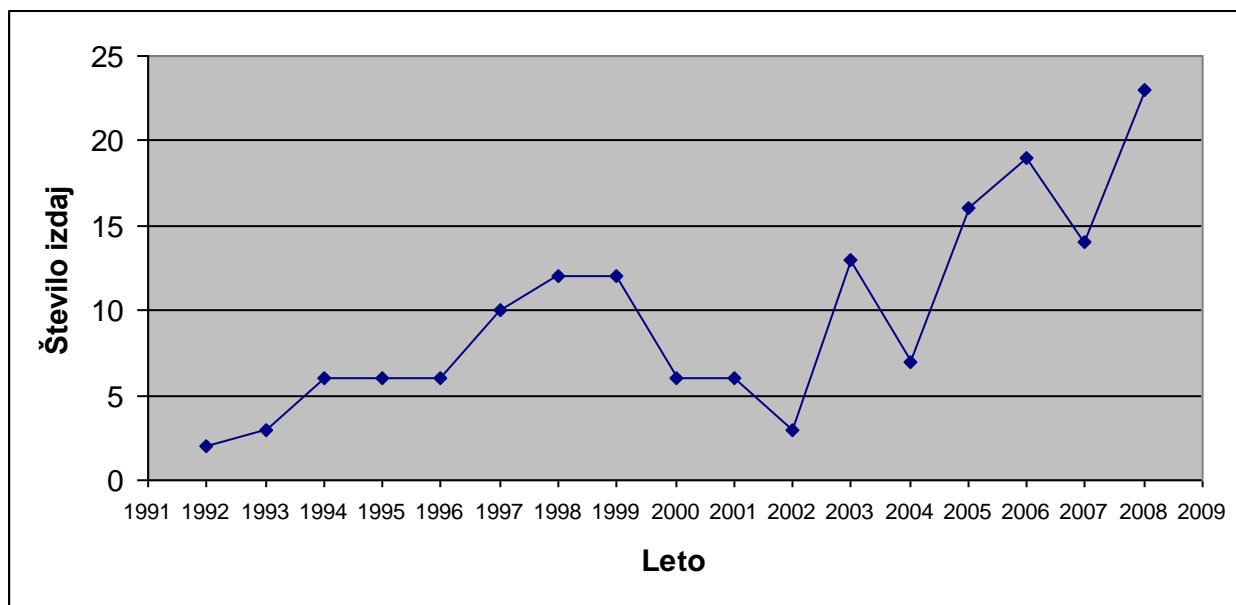
of the Social Sciences, Linguistics & Language Behavior Abstracts, Mental Health Abstracts, Social Planning/ Policy & Development Abstracts, Sociological Abstracts in Studies on Women Abstracts.

Urednik (od leta 1994 Bogdan Lešnik) in članice in član mednarodnega uredniškega odbora (Lena Dominelli, Srečo Dragoš, Mojca Urek in Darja Zaviršek) tudi sicer sodelujejo pri številnih publicističnih projektih.

Knjižne in druge izdaje

Fakulteta za socialno delo poleg učnih gradiv, zbornikov in raziskovalnih poročil, ki so prevladovali v obdobju visoke šole, izdaja vse več strokovnih in znanstvenih monografij, ki so temelj sodobne znanosti socialnega dela. Od leta 1994 je fakulteta izdala več kot štirideset monografskih publikacij in vrsto drugih gradiv (gibanje prikazuje **slika**). Opazen je porast izdajanja znanstvenih monografij; od 2003, ko je visoka šola za socialno delo postala fakulteta, jih je izšlo sedemnajst.

Slika: Prikaz števila izdaj fakultete po posameznih letih

V letu 2008 je fakulteta izdala naslednje znanstvene monografije: Dolgotrajna oskrba: Očrt potreb in odgovorov nanje, Zapisovati socialno delo, Družbeni okvir neprofitnih organizacij, Droge med politiko in vsakdanjim življenjem, Varna vožnja: Obvladovanje tveganj in nevarnih življenjskih slogov v prometu, Od hiralnic do domov za stare ljudi in Razvijanje in uporaba znanja v socialnem delu z družino: Procesi soustvarjanja teoretskega znanja v praksi.

V letu 2008 je fakulteta izdala naslednje znanstvene monografije:

- Vito Flaker, Jana Mali, Tadeja Kodele, Vera Grebenc, Jelka Škerjanc, Mojca Urek: *Dolgotrajna oskrba: Očrt potreb in odgovorov nanje*
- Gabi Čačinovič Vogrinčič, Vida Milošević Arnold, Milko Poštrak, Peter Stefanoski, Mojca Urek: *Zapisovati socialno delo*
- Bojana Mesec: *Družbeni okvir neprofitnih organizacij*
- Ines Kvaternik, Vera Grebenc, Liljana Rihter: *Droge med politiko in vsakdanjim življenjem*
- Vera Grebenc, Amra Šabić, Ines Kvaternik: *Varna vožnja: Obvladovanje tveganj in nevarnih življenjskih slogov v prometu*
- Jana Mali: *Od hiralnic do domov za stare ljudi*
- Nina Mešl: *Razvijanje in uporaba znanja v socialnem delu z družino: Procesi soustvarjanja teoretskega znanja v praksi.*

Slabosti:

- odsotnost sistematičnega usposabljanja študentov za iskanje relevantnih informacij v elektronskih in drugih medijih
- zelo slaba računalniška opremljenost čitalnice (glede na število študentov)
- izdajateljska dejavnost fakultete je kadrovsko nezadostna: priprave vseh monografij za tisk izvajata samo dve osebi (urednik in pomočnica) ob svojem siceršnjem delu na fakulteti.

5. INVESTICIJE IN VZDRŽEVANJE, PROSTORI IN OPREMA

Fakulteta za socialno delo se sooča z izjemno prostorsko stisko, v kateri delajo delavke in delavci fakultete in sami študentje. Ob selitvi leta 1995 takratne Višje šole za socialne delavce iz Šaranovičeve ulice v prostore na Topniški ulici 31 je bila nakazana rešitev, da bi v bodoče lahko rešili že takratno pomanjkanje prostora s kasnejšo pridobitvijo sosednjih prostorov. V teh letih razširitve in razvoja fakultete se je pokazalo, da so sedanji prostori, ki so bili premajhni že ob vselitvi (tedaj so bile povprečno 4 osebe v 1 pisarni, celotna fakulteta pa ni imela niti študentskih prostorov niti sejne sobe), sedaj povsem neprimerni za izvajanje celotnega fakultetnega programa in podiplomskih študijev.

Sedanja Fakulteta za socialno delo ima približno 2000 m². Na fakulteto je vsako leto vpisano okrog 1000 študentov, od tega jih je polovica izrednih.

V zadnjih štirih letih je Fakulteta za socialno delo intenzivno vlagala v obstoječe prostore. Z obnovo smo predvsem poizkušali pridobiti tudi nove prostore. S pregrajevanjem in manjšanjem prostorov, ki so bili namenjeni učiteljem in ostalim nepedagoškim dejavnostim, smo tako pridobili 2 novi učilnici. V obnovo in razširitev predavalnic je fakulteta v zadnjih štirih letih vložila 175.000,00 EUR lastnih sredstev. Posodobili smo tudi celotno fakulteto, uredili računalniško učilnico, prenovili sanitarije, referat, dekanat in popolnoma prenovili knjižnico.

V računalniški učilnici imajo študentje na voljo 20 računalnikov. Vse učilnice so opremljene s projektorji, platnom in ozvočenjem. Vzpostavili smo brezžično omrežje Eduoram.

Kljub prenovi in razširitvi pa so trije kabineti in štiri predavalnice brez naravne svetlobe, kar onemogoča delo, saj v omenjenih prostorih ni dovolj svežega zraka in svetlobe za nemoteno delo. Trenutno smo eno od predavalnic uredili tako, da jo lahko uporabljamo za seje senata, druge manjše strokovne sestanke, sestanke z gosti in za študijski proces. Zaradi večnamenskosti prostora je prostor neprimerno urejen za potrebe senatorjev pa tudi neprimerno opremljen s tehničnimi pripomočki za študijski proces.

Fakulteti manjka večja predavalnica, vsaj za prvi letnik, v katerega vpišemo 120 rednih študentov in nimamo dovolj velike predavalnice, v kateri bi lahko vsi študentje hkrati poslušali predavanja. Manjkajo nam sejna ali senatna soba, sobe profesorjev, sanitarije in več drugih prostorov, ki so sestavni del fakultete (prostor za prodajo knjig, izdanih na fakulteti, soba za vratarja, ipd.). S prenovno programa v skladu z bolonjsko deklaracijo pa bo fakulteta rabila še več manjših predavalnic za vaje in izvedbo seminarjev. Prav tako se nove potrebe kažejo z uvedbo podiplomskih programov, kot so načrtovani magistrski program in novi doktorski študij.

V najtežjih razmerah pa delajo visokošolski učitelji in sodelavci, skratka pedagoški delavci. V zdajšnjih prostorih je pedagoškim delavcem namenjeno 6 kabinetov po 20 m². Glede na to, da imamo zaposlenih 38 pedagoških in raziskovalnih delavcev, tako pride po 5 delavcev na en kabinet. Pri učnem procesu na fakulteti sodeluje še 12 zunanjih pedagoških delavcev. Za te delavce ne moremo nameniti niti enega kabineta, kjer bi ga lahko uporabljali pri svojem delu na fakulteti. Prav tako profesorjem manjkajo sanitarije, saj je v sedanji razporeditvi za 5 kabinetov s po 5 osebami, in za vse delavce knjižnice namenjeno samo 1 stranišče za oba spola (to je za 25 redno zaposlenih oseb na fakulteti). To je občutno premalo. Posledica prevelike obremenjenosti enega stranišča je pogosta zamašitev in smrad, ki se širi v hodnik in v pisarne profesorjev.

Vsi prostori na fakulteti so tako maksimalno izkoriščeni. Prostorov za arhive žal nimamo več. Potrebovali bi prostore za skladiščenje čistil in ostale opreme, ki jo potrebuje vzdrževalec fakultete. Prostori, namenjeni nepedagoški dejavnosti, so popolnoma zminimalizirani.

Z uvedbo podiplomskega študija se je pokazala potreba po večjem referatu, saj v obstoječi referat ne moremo umestiti novega delavca, ki bi skrbel za podiplomski študij.

Zaradi izjemne prostorske stiske se celo nekateri programi odvijajo deloma na drugih fakultetah. Takšen je primer medfakultetnega podiplomskega programa, ki ga izvajamo skupaj s FDV in kjer študij poteka na Fakulteti za družbene vede tudi zato, ker nimamo prostih predavalnic.

Pridobitev novih 1700m² bi za fakulteto pomenilo ureditev izredno slabih prostorskih razmer in bi odpravilo prostorsko stisko, ki je nastala ob širjenju fakultete in njenih dejavnosti že pred nekaj leti. Obenem pa bo prostorska pridobitev omogočila, da se bodo lahko vsi programi, ki jih načrtujemo, kot tudi dodatne raziskovalne in publicistične dejavnosti, v celoti razvile. To je pomembno tako za delavce na fakulteti kot za študente in za ostale strokovnjake in javnost, ki tvorijo omrežje Fakultete za socialno delo.

Fakulteta za socialno delo je bila v drugi polovici leta 2004 seznanjena z možnostjo odkupa prostorov, v katerem se trenutno nahaja podjetje Sodexho d.o.o. - kot najemnik. Omenjeni prostori so del enotne stavbe na Topniški ulici 31, v kateri se sedaj nahajajo Študentski domovi, Fakulteta za socialno delo in podjetje Sodexho d.o.o. Lastnik prostorov Altech Inženiring d.o.o. , Letališka 32, Ljubljana, je prostore kuhinj in menze, v kateri je sedaj najemnik Sodexho, pripravljen prodati. Za prostore, ki so sedaj last podjetja Altech Inženiring d.o.o, smo dali izdelati idejno zasnovo širitve Fakultete za socialno delo. Na osnovi predhodnih razgovorov in izhajajoč iz naših potreb po širitvi obstoječih prostorov, so nam lastniki posredovali okvirno, informativno ponudbo z idejno skico za prostore na Topniški 31 v Ljubljani. Lastnik prostorov je družba Altech inženiring d.o.o., ki je pridobila lastništvo na osnovi leasing pogodbe pri Raiffeisen leasing Ljubljana.

V letu 2005 smo Univerzi v Ljubljani predložili nekatere načrte in projekte v zvezi z nakupom novih prostorov in zaprosili za sofinanciranje omenjenega projekta.

V letu 2006 smo skupaj z Univerzo v Ljubljani pripravili dokument identifikacije investicijskega projekta in pripravili finančno oceno omenjene investicije.

V letu 2007 je FSD pripravila osnutek pogodbe z Raiffeisen leasingom in pripravila projekt nakupa sklada z Zakonom o javnih naročilih.

V letu 2008 (marec) je Fakulteta za socialno delo sklenila leasing pogodbo z Raiffeisen leasingom in postala lastnica omenjenih prostorov. Fakulteta nakup prostorov financira iz lastnih sredstev. Za obnovo prostorov FSD pričakuje pomoč s strani Univerze v Ljubljani, ki bo tudi zemljiškoknjižna in pravna lastnica novih prostorov.

Poudariti je treba, da je stiska vedno bolj pereča, saj se s študijskim letom 2009/2010 uvaja bolonjski program, ki bo zahteval še več manjših prostorov za izvedbo vaj. Sodimo, da prenova poteka prepočasi, saj s strani Univerze v Ljubljani še vedno pričakujemo sredstva za obnovo.

Slabosti:

- velika prostorska stiska kot tudi neprimerna funkcionalna struktura obstoječih prostorov
- postopek pridobivanja, prilagajanja in tudi financiranja novih prostorov (s strani UL kot lastnice) je prepočasen in bo sprožal težave zlasti v pedagoškem procesu, saj že v letošnjem letu začnemo z bolonjskim programom, ki ima občutno večje prostorske zahteve od dosedanjega izobraževalnega programa.

6. INFORMACIJSKI SISTEM

Na FSD uporabljamo tri glavne baze podatkov, ki nam služijo za poslovanje (EDICO), urejanje knjižničnih gradiv (COBISS) in vodenje elektronskih indeksov (E-ŠTUDENT).

V lanskem letu smo, s pomočjo podjetja Arctur, temeljito prenovili tudi spletno stran fakultete, ki nam zdaj ponuja podporo na več področjih. Posodobili smo načine komuniciranja s študenti (obvestila, študijsko gradivo, RSS...), uredili podatke o projektih, v bazo projektov, tako aktualnih kot tudi arhiviranih, smo namestili podporo referatoma (dodipl. in podipl.) za komunikacijo s študenti. Prav tako smo namestili podporo Centru za strokovno izpopolnjevanje, kjer smo uredili bazo podatkov o seminarjih, posvetih in kongresih, ki jih organiziramo. Preko sistema novic redno obveščamo približno 2000 naslovnikov o aktualnih projektih, raziskavah, seminarjih in drugih dogodkih.

Novost v lanskem letu je tudi intranet FSD, ki služi, poleg dostopa do vseh zgoraj naštetih baz podatkov, tudi podpora delovanju organov, kateder in centrov fakultete, v smislu posredovanja gradiv, dnevnega reda in arhiviranja zapisnikov. Intranet omogoča informiranje in posredovanje gradiv za zaposlene, pregled projektov, projektnih dokumentacij, pregled razpisov, koristne povezave na druge spletne naslove, družabna kronika (foto galerije), blog, urejanje predmetov (nosilci), urejanje osebnih nastavitev (osebni podatki, biografija, bibliografija, sodelovanje v projektih, govornilne ure ipd.)... Omeniti velja še bazo podatkov revije *Socialno delo*, ki je urejena po letnikih, pregledna, z možnostjo iskanja po avtorjih, člankih ipd.

Na Fakulteti imamo vzpostavljen interni Wifi sistem in univerzalni Eduroam. Študentom je namenjenih 20 namiznih računalnikov z osnovno programsko opremo in dostopom do spleta. Nedokončana ostaja e-podpora mednarodnemu sodelovanju, tako projektne kot v smislu izmenjave študentov, informiranja v angleškem jeziku ipd. Potreba se kaže tudi po e-podpori koordiniranja študijske prakse (baza učnih baz, e-sistem obveščanja, razporejanja, e-pogodbe, e-zavarovanja ipd.).

Slabosti:

- intranet je s strani kolektiva premalo izkoriščen, glede potencialov, ki jih omogoča, se ta novost prepočasi uporablja v vsakodnevnem poslovanju kolektiva
- najslabše smo z (elektronskim) informacijskim sistemom pokriti prav na področjih, kjer ga najbolj potrebujemo: koordiniranje študijske prakse in mednarodno sodelovanje ter izmenjava študentov.

7. ČLOVEŠKI VIRI, OSEBJE

Na fakulteti je (bilo na dan 31. 12. 2008) zaposlenih 56 delavcev (od tega je 5 delavcev zaposleno dopolnilno – do ene petine nad polnim delovnim časom) in sicer 15 visokošolskih učiteljev, 15 visokošolskih sodelavcev, 6 raziskovalcev, 2 mladi raziskovalki in 18 nepedagoških delavcev.

Kakovost pedagoškega osebja

Vsako leto anketiramo študente o njihovem mnenju o pedagoškem delu s pomočjo standardiziranega obrazca ŠA UL A1 2005, s katerim ocenjujejo profesorje in asistente, ki so jih imeli pri posameznih predmetih, po več kriterijih.

Kot je razvidno iz spodnje tabele, so vse povprečne ocene spremljanih kriterijev za vsa leta (od 2003 do 2007) nad 3,5, kar kaže na to, da so študentke in študentje v povprečju dokaj zadovoljni s pedagoškim delom profesorjev in asistentov na FSD. Ocene kažejo konsistenten vzorec z izjemo leta 2006. Razlike v letu 2006 gre najverjetneje pripisati predvsem menjavi generacij profesorjev, ki je v tem času potekala na fakulteti.

Povprečna splošna ocena pedagoškega dela profesorjev in asistentov se giblje med 3,75 in 3,81 in kaže rahel trend upadanja, kar je verjetno znak večje kritičnosti študentk in študentov,

v zadnjih treh letih pa je dokaj stabilna in se giblje okoli 3,75. Ta ocena je v vseh letih višja ali enaka kot izračunana skupna ocena, kar kaže, da študentke in študentje pri njej najverjetneje upoštevajo še kriterije, ki jih obrazec ne meri. Na drugi strani pa pri razmišljanju o razlogih za to, da so ocene malce slabše kot so bile v preteklosti ne moremo mimo dejstva, da pride po izračunih UL v letu 2008 kar 16,27 študentov na enega visokošolskega učitelja kar pomeni dvakrat več študentov v povprečju na visokošolskega učitelja, kot jih ima 38,5% vseh članic UL; glede na ta podatek smo na četrtem mestu (za EF, FU in PEF) na UL po številu študentov na visokošolskega učitelja.

Tabela: Prikaz povprečnih ocen študentov po kriterijih in letih

Leto	Povprečje					Minimum					Maksimum				
	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
Predav./vaje	3,79	3,72	3,73	3,67	3,66	2,2	2,59	2,33	1,5	2,33	4,78	4,75	5	5	5
Druge obv.	3,74	3,76	3,82	3,53	3,80	2,2	2,52	1,5	1	2,4	4,63	4,71	4,71	5	5
Spodbuja	3,67	3,62	3,66	3,65	3,66	2,47	2,23	1,5	1	2,7	4,71	4,82	5	5	5
Preverjanja	3,61	3,7	3,66	3,59	3,64	2,48	2,51	2	1	2,21	4,6	4,74	5	5	5
Dostopnost	3,66	3,67	3,66	3,59	3,65	1,59	2,08	1	2	1,98	4,71	4,83	5	5	5
Pomoč	3,78	3,65	3,54	3,61	3,53	1,85	2,5	1	2,5	2,5	4,75	4,8	5	5	5
Odnos	3,92	3,98	3,91	3,51	3,90	2,36	2,72	2,5	2,79	2,73	5	4,78	5	5	5
Spolšna	3,81	3,79	3,76	3,77	3,75	2,78	2,7	2	2	2,67	4,86	4,85	5	5	5
Skupna	3,73	3,73	3,72	3,62	3,75	2,78	2,79	1,71	1,75	2,67	4,7	4,73	4,96	5	5

Značilni so dobri in enakopravni odnosi med študenti in učitelji (ki pa so hkrati dosegljivi tudi za nekdanje študente in druge strokovnjake s področja socialnega varstva). Fakulteta si prizadeva, da imajo vsi, ki učijo, celovito znanje in razumevanje predmeta, ki ga poučujejo, potrebne spretnosti in izkušnje za učinkovit prenos znanja in da študentom (sproti) sporočajo opažanja o njihovih dosežkih ter da ima vsak na novo zaposlen najmanj minimalno raven usposobljenosti, pri uvajanju pa jim pomagajo izkušenejši kolegi. Učno osebje ima nekaj možnosti, da razvija tudi svoje pedagoške sposobnosti zunaj FSD – pri čemer imamo morda še nekaj rezerv za izboljšave in približanje tej strateški usmeritvi UL, saj za tovrstna usposabljanja znotraj kolektiva ni večjega zanimanja. K temu verjetno nekaj doprinese tudi to, da je v didaktičnem pogledu delo fakultete vselej inventivno in da zaposleni pri svojem delu povezujejo teoretski razmislek z izkustvenim delom. Določene ovire pri udeleževanju tovrstnih usposabljanj pa verjetno predstavlja tudi (pre)obremenjenost kadra, ki izhaja tudi iz že zgoraj omenjenega dejstva o številu študentov na visokošolskega učitelja.

Znanstvena kakovost

S pomočjo pregleda izobraževanja kadrov, števila učiteljev na izmenjavi ter števila znanstvenih objav na raziskovalca v nadaljevanju podajamo oceno znanstvene kakovosti zaposlenih na FSD.

Izobraževanje kadrov se je v letu 2008 (glede na predhodno leto) povečalo predvsem pri udeležbi na neformalnih oblikah, kjer znaša indeks rasti 280, medtem ko se je število formalnih oblik le malce povečalo – iz 7 na 8. Verjetno gre omenjeno pripisati tudi pomanjkanju sredstev za financiranje formalnih oblik izobraževanja. Glede na leto 2007 se je povečalo tudi število učiteljev in sodelavcev na izmenjavi v tujini, medtem ko raziskovalcev na izmenjavi v tujini nimamo. 5 učiteljev oz. sodelavcev je imelo predavanja na tuji univerzi. Število mladih raziskovalcev in podoktorskih raziskovalcev ostaja relativno konstantno, medtem ko število visokošolskih učiteljev upada. Posledično je upadlo tudi število znanstvenih objav, nižje pa so tudi objave na raziskovalca glede na leto 2007 (iz 1,76 na 1,25). Glede na število teh objav smo v letu 2008 na petem mestu na UL za BF, FKKT, FMF,

FŠ – za primerljive družboslovne članice večinoma ni podatkov (od 26 članic so podatki na voljo za 13 članic). Na drugi strani pa opazamo porast števila mednarodnih objav na raziskovalca glede na leto 2007.

Kakovost raziskovalnega osebja, mladih raziskovalcev

Kazalec (število mladih raziskovalcev), dopolnimo tudi z nekaterimi podatki na podlagi katerih skušamo oceniti uresničevanje strateških usmeritev UL na tem področju.

Število mladih raziskovalcev se je v letu 2008 (glede na leto 2007) povečalo (kot je predvideno v strateških ciljih UL do leta 2009) za eno raziskovalko (iz 2 na 3). Ena od teh treh raziskovalk je v letu 2008 tudi doktorirala.

Kot izhaja iz podatkov v **tabeli** dosegamo operativni cilj (za povečanje uporabnosti in pretoka znanja iz strategije UL), ki pravi, da naj bi vsak drugi pedagog, raziskovalec sodeloval v enem raziskovalnem / razvojnem projektu. Prav tako se raziskovalci (v okviru raziskav) povezujejo z uporabniki le-teh in z njimi sodelujejo (kar izhaja že iz samega poslanstva socialnega dela).

Tabela: Vključenost pedagogov / raziskovalcev v projekte po letih (%)

	Leto		
	2006	2007	2008
Odstotek pedagogov / raziskovalcev, ki so vključenih v vsaj en raziskovalni / razvojni projekt	71,43 %	71,43 %	75,61 %

Vključenost raziskovalcev v mednarodne projekte ostaja dokaj konstantna - v letu 2008 se ni povečala (kljub rasti v predhodnem obdobju). V letu 2006 smo imeli namreč 12 mednarodnih projektov (od tega 11 evropskih), leta 2007 13 (12 evropskih), v letu 2008 pa smo imeli 10 evropskih projektov.

Kakovost drugega osebja

Vzdušje v kolektivu ocenjujemo kot precej dobro (imamo tudi zelo nizko fluktuacijo tovrstnega osebja), značilni so kooperativni in enakopravni odnosi, vendar zadovoljstva študentov (in drugih) z nepedagoškim osebjem ne spremljamo na organiziran, merljiv in stalen način.

Slabosti:

- zaskrbljujoče je preveliko število študentov na učitelja, kar negativno vpliva na kakovost pedagoškega dela in lahko tudi deloma zmanjša koristen učinek sicer potrebnih ukrepov za izboljšanje pedagoškega dela; npr.: vprašanje je, kolikšen domet ima lahko nekajdnevni tečaj didaktičnega usposabljanja, če pa se številčnost skupin, s katerimi delamo, ne zmanjša?
- povprečno zadovoljstvo študentov z izvajalci pedagoškega procesa je sicer dobro in ostaja po vseh merjenih kriterijih blizu prav dobre ocene, vendar v zadnjih letih ni opaziti nobenega premika v smeri izboljšanja tega zadovoljstva. Hkrati pa ne gre zanemariti dveh pokazateljev, po katerih zadovoljstvo študentov v zadnjih letih konstantno upada in sicer ravno na dveh »stebernih« indikatorjih pedagoškega procesa: pri ocenjevanju »predavanj/vaj« in pri ocenjevanju »odnosa« učiteljev do študentov (ki se kljub temu še vedno ohranja na najvišjem rangu med vsemi). Problematično je, da ne vemo, zakaj je tako in doslej tudi ni opaznih aktivnosti v kolektivu, da bi prišli do odgovora na to vprašanje
- relativno majhno število habilitiranih učiteljev (glede na veliko število študentov in zahtevno bolonjsko prenovno programa, ki uvaja veliko novih izbirnih predmetov) se utegne kmalu

zaostri kadrovske problem pri izvajanju pedagoških obveznosti s strani habilitiranih učiteljev. Čeprav se problema zavedamo, učinkovitega odgovora nanj še nismo našli, hkrati v istem času pa se napoveduje (po naši oceni) nesmiselna in škodljiva zaostritev habilitacijskih meril na ravni UL, vključno s habilitacijami za docenturo, kar lahko naš problem s pomanjkanjem kadrov še poveča.

8. ŠTUDENTI

Tutorstvo

Na Fakulteti za socialno delo v študijskem letu 2008/2009 izvajamo uvajalno in predmetno študentsko tutorstvo, kot posebnost pa smo uvedli področno tutorstvo. To se veže na posamezna področja študija, ki jih izvaja fakulteta. V sistem tutorstva je vključenih 36 oseb (uvajalno tutorstvo – 8, predmetno tutorstvo – 18, področno tutorstvo – 4, študentsko koordinatorstvo – 2, pomočnica za tutorstvo – 1, odgovorna za tutorstvo – 1). Delo tutorjev nagradujemo glede na opravljene ure, kjer velja, da za 30 opravljenih ur tutor oz. tutorica prejme 1 ECTS. Če študent/ka opravi 90 ur tutorskega dela v posameznem študijskem letu, prejme 3 ECTS in prilogo k diplomi. Tutorje, ki bodo opravili 90 ur dela, bomo v letošnjem letu dodatno nagradili z vrednostnim vavčerjem v višini 250 EUR za izobraževanja v okviru fakultete, ki ga bo lahko uveljavljal/a po lastni izbiri oziroma z namestitvijo v počitniške kapacitete za teden dni (možnost izbire). Pri tutorstvu kot problem prepoznavamo predvsem prenizko avtonomnost članic pri prilagajanju obveznih oblik tutorstva potrebam študentov. Dosedanji rezultati namreč kažejo, da je potreba po uvajalnem tutorstvu bolj izrazita v času informativnih dni, vpisa in prvem mesecu študija, potem pa je praktično ni. Rezultat tega je, da uvajalni tutorji ne uspejo zbrati minimalnega števila ur za pridobitev 1 ECTS v celotnem študijskem letu. To skušamo rešiti s kombinacijo uvajalnega in predmetnega tutorstva, tako da vsi uvajalni tutorji za redni študij opravljajo tudi predmetno tutorstvo pri semestrskih predmetih. Pri izvajanju študijskih skupin se pojavlja prostorska stiska, kot težavo tutorji opredeljujejo nezainteresiranost profesorjev za sodelovanje, nekateri bi za svoje delo želeli prejeti plačilo, želeli pa bi izvajati tudi tutorske projekte, vendar zanje ni sredstev. Kot dodaten problem se kaže izvajanje predmetnega tutorstva pri predmetih zadnjega letnika, saj so pri teh predmetih glede na pravila UL, tutorji le absolventi, ki pa lahko tutorsko delo sredi študijskega leta prekinejo. Za delovanje sistema tutorstva bi potrebovali nekaj finančnih sredstev (priprava informativnega gradiva, fotokopiranje, ipd.), ŠO FSD pa nam je v letu 2008 pomagala s finančno podporo v višini 150 evrov.

Druge oblike pomoči študentom

V mesecu oktobru 2008 smo na Fakulteti za socialno delo pričeli z oblikovanjem Kariernega centra FSD. V kariernem centru deluje 13 prostovoljcev pod mentorstvom zaposlene na fakulteti. V okviru dejavnosti študentom zagotavljamo: karierno svetovanje in informiranje (poslužujejo se ga diplomanti in pa študentje višjih letnikov), posredovanje zaposlitev, tedensko spremljanje in objavljanje aktualnih zaposlitvenih oglasov iz področja socialnega dela in širše, pod geslom »Aktualno!« organiziramo okrogle mize in diskusije, ustanovljamo Alumni zvezo, pripravljamo lastno spletno stran in redno mesečno izdajamo glasilo »Stereotip«, ki se ukvarja s področjem zaposlovanja socialnih delavk in delavcev. V prihodnosti želimo oblikovati strokovno spletno revijo, kjer bodo študentje imeli možnost objavljanja, uvesti vrsto novih projektov (zaposlitvene delavnice, podporne skupine, ipd.), predvsem pa zaposliti strokovnega sodelavca, ki bo skrbel za celotno delovanje KC FSD, saj obstoječe aktivnosti zahtevajo veliko prostovoljnega dela s strani vseh vpletenih.

Stiki z diplomanti, alumni, zaposlovanje

Skupina treh študentk prostovoljk KC FSD aktivno deluje na oblikovanju Alumni zveze nekdanjih diplomantk in diplomantov fakultete. V okviru svojih študijskih obveznosti raziskujejo potrebe diplomantov ter pripravljajo prvo srečanje, ki bo potekalo v mesecu maju 2009. Vzpostavili smo tudi blog, ki bo namenjen diplomantom socialnega dela, vendar ga bi bilo potrebno dodatno promovirati. Povezovanje z diplomanti v tem trenutku poteka predvsem preko mentorstev študentom na praksi in sodelovanjem pri različnih aktivnostih in raziskavah fakultete. V zvezi z zaposlovanjem redno sodelujemo s Kariernim centrom UL in UP ter programi kot so EURES, Europass, projektna skupina Kajpami.si, zaposlitvenimi agencijami, ipd. V mesecu marcu 2009 nas bodo obiskali predstavniki zaposlitvene agencije specializirane za zaposlovanje socialnih delavcev iz Velike Britanije. Kot težava se kaže predvsem odsotnost finančnih sredstev za izvajanje aktivnosti KC FSD, saj smo v tem trenutku odvisno od podpore študentov in fakultete, katere viri so omejeni.

Študentski svet

Študentski svet FSD sestavlja 11 članov (po 2 predstavnika vsakega letnika rednih študentov in 3 predstavniki izrednih študentov). ŠS FSD obravnava in daje pristojnim organom članice mnenje o statutu članice UL, o vseh zadevah, ki se nanašajo na pravice in dolžnosti študentov, lahko pa izrazi tudi mnenje o kandidatih za dekana. Študentje lahko prek študentskega sveta po novem statutu UL sodelujejo v vseh organih članice, o posameznih zadevah dajejo svoje mnenje, predloge in pripombe, tako da je glas študentov navzoč vselej in povsod. ŠS FSD je glavna komunikacijska vez med študenti in zaposlenimi na fakulteti. Aktivnosti ŠS FSD so usmerjene v sodelovanje v večjih projektih preko sofinanciranja in soizvajanja. ŠS FSD je eden redkih ŠS, ki je sprejel lasten poslovnik. Kot težava se kaže premajhna prepoznavnost ŠS FSD in s tem posledično nezainteresiranost študentov, pojavlja se težava okrog razpoložljivega časa študentov za udejstvovanje v ŠS. Kot največji problem pa se kaže pomanjkanje finančnih in drugih sredstev za delovanje ŠS FSD. Študentje kot problem prepoznavajo nepriznavanje delovanja v ŠS FSD pri študijskih obveznostih in obremenitvah. V zvezi s tem predlagajo, da bi se aktivno delovanje v ŠS FSD priznavalo kot obštudijsko dejavnost oziroma zagotovilo druge oblike nagrajevanja s strani UL in fakultete.

Interesne dejavnosti v organizaciji Študentske organizacije FSD (ŠO FSD)

Formalno ŠO FSD tvori šest študentov, neformalno pa je to široka mreža študentov FSD, ki nam noben izziv ni pretežak. V letu 2008 smo naredili za študente kar nekaj projektov (nekateri so večji, drugi spet manjši): Sprejem brucev, Info točka za bruce in ostale študente, Kuhinja Kamrca, Brucovanje in družabni večer, Benetke, Swalsa, Plesni tečaj standardno in latinsko ameriški plesi, Dobrodelni en dva tri dni, Praznična zabava za otroke profesorjev in romske otroke, Brezplačni tečaj italijanščine, Žur za brezdomce, Kino Kamrca, Knjižni sejem, Dan boja proti AIDS-u, Pozitivne misli, Ogled Ljubljane, Spoznavni žur, Adrenalinski park, Bowling, Kako se učiti in naučiti, Informativni dnevi in izdelava filmčka, Vitaminski zajtrk na FSD, Spomladanski ogled Berlina, Mednarodni kongres študentov in študentk socialnega dela, Dobrodelna akcija Nasmeh srca in akcija Obleci me, Obisk materinskega doma, Športni piknik in rolanje, Majčke FSD študentov, Zbornik, Predbožični Dunaj, Prenova Kamrca, Ustvarjalne delavnice, tematski večeri, Okrogla miza, Risanke naše mladosti, Krvodajalska akcija, hkrati pa smo sofinancirali tudi projekte, ki so jih izvajali naši študentje: Ko za trenutek pogledaš skozi okno drugega, Sporočilo v steklenici, Šri Lanka Tour in se pridružili mnogim projektom, ki smo jih organizirali skupaj z drugimi fakultetami (dobro sodelovanje). S Študentskim svetom sodelujemo zelo uspešno, saj skupaj pripravljamo mnogo projektov, želeli pa bi si sodelovanja tudi s Kariernim centrom in sistemom tutorstva.

Slabosti:

- nejasnosti pri izvajanju tutorstva pri predmetih v zadnjem letniku študija
- nezainteresiranost za tutorstvo pri nosilcih nekaterih predmetov
- premajhna avtonomnost fakultete pri prilagajanju tutorstva internim potrebam
- pomanjkanje osnovnih finančnih sredstev za materialne stroške pri uvajanju tutorstva
- pomanjkanje finančnih sredstev za delovanje Kariernega centra FSD
- premajhna prepoznavnost Študentskega sveta FSD, zlasti med študenti

9. RAZVOJ SISTEMA ZAGOTAVLJANJA KAKOVOSTI

Priprava pravil o sistemu kakovosti

Pravil o sistemu kakovosti, ki bila dorečena, konsenzualno sprejeta ali operacionalizirana v merljivi obliki, še nimamo izdelanih. Zato ostajajo študentske ankete in pa habilitacijski postopki še vedno najpomembnejše merilo kakovosti pedagoškega in raziskovalnega dela.

Študentske ankete

Od leta 2003 vsako leto anketiramo študente o njihovem mnenju o pedagoškem delu profesorjev in asistentov s pomočjo standardiziranega obrazca ŠA UL A1 2005, s katerim študentke in študentje vsakega za profesorja in asistenta ocenjujejo od 1 (zelo slabo) do 5 (zelo dobro) po naslednjih kriterijih:

- predavanja ali vaje,
- literatura (pri profesorjih) in navodila za seminarske vaje (pri asistentih),
- spodbujanje k razmišljanju,
- preverjanje znanja,
- točnost in dostopnost,
- pomoč pri delu
- odnos do študentk in študentov in
- splošna ocena dela

Anketo izvajajo študentje brez prisotnosti predavateljev, rezultate strojno preberejo v Republiškem izpitnem centru, interpretira pa jih član komisije za samoevalvacijo. Anketiramo redne študente 2. 3. in 4. letnika, ki ocenjujejo predavatelje iz prejšnjega letnika. Probleme imamo z izvedbo ankete med absolventi, prav tako pa nam ne uspe anketirati izrednih študentov. Glede na napoved, da bo ocenjevanje predavateljev organizirano preko E-šudenta, zadnji dve leti ne spreminjamo utečenega načina anketiranja.

Povprečne ocene spremljanih kriterijev so praviloma nad 3,5, kar kaže, da so študentke in študentje v povprečju dokaj zadovoljni s pedagoškim delom profesorjev in asistentov na FSD. Je pa potrebno omeniti, da so razlike med povprečnimi ocenami za ocene predavatelja po različnih kriterijih minimalne, da torej prihaja do močnega halo efekta pri odgovorih študentov. Kaže, da so dobljene ocene bolj merilo splošne všečnosti posameznega predavatelja ali zanimivosti predmeta, ne pa posameznih kriterijev, kot je bil namen. Analitična uporabnost teh ocen je torej relativno nizka. Z zanimanjem pričakujemo implementacijo novega vprašalnika preko E-šudenta, da ugotovimo, ali se bo veljavnost rezultatov izboljšala.

Druge oblike ocenjevanja

Poleg študentske ankete predavatelji v okviru svojih predmetov redno izvajajo evalvacijo svojih predmetov s strani študentov po metodi 4X2. Rezultate pregleda in interpretira vsak predavatelj sam. Evalvacijo predmeta izvajajo predavatelji v skladu s priporočili sredi leta, da lahko še v istem letu uvedejo potrebne spremembe. Takšen način ocenjevanja se je na naši

fakulteti izkazal kot primeren in kolikor smo dobili povratnih informacij, so z njim zadovoljni tudi študentje.

Pri spremljanju ocenjevanju dela predavateljev in drugega osebja ima pomembno vlogo tudi študentski svet, ki odkriva morebitne probleme in opozarja na pomanjkljivosti predavateljev, drugega osebja in organizacije nasploh. Senat in drugi organi fakultete v sodelovanju z njimi razrešujejo zaznane probleme, v primeru večjih problemov pa smo organizirali tudi sestanke z vsemi študenti letnika, kjer so se problemi pojavili.

Zunanje evalvacije

V letošnjem koledarskem letu smo v sodelovanju z UL poskusno uvedli ocenjevanje naše fakultete po standardih ENQA (*European Association for Quality Assurance in Higher Education*). Rezultati tega ocenjevanja so razvidni iz Priloge.

Slabosti

- nimamo izdelanega sistema kakovosti, razen študentskih anket in preverjanja kriterijev v habilitacijskih postopkih.

10. UPORABLJENI VIRI, LITERATURA:

S. Dragoš (1996), Teorija in praksa VŠSD. *Socialno delo* 35, 5: 417-431.

V. Flaker (2005), Od praktičnega poklica k dejavni znanosti. V: D. Zaviršek (ur.), »Z diplomom mi je bilo lažje delati!« - znanstveni zbornik ob 50-letnici izobraževanja za socialno delo v Sloveniji. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo, 65-119.

J. Mali (ur.) (2008a), *Katalog seminarjev 2008*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

J. Mali (ur.) (2008b), *Katalog seminarjev 2009*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

B. Mesec (1996), Neskončna ali samo dolga pot do celovitega sistema izobraževanja za socialno delo? *Socialno delo* 35, 5: 363-384.

N. Rode (1996), Od višje šole do visoke in naprej. *Socialno delo* 35, 5: 475-483.

P. R. Tajnšek (1996), Profesionalna identiteta socialnih delavk in delavcev in ugled socialnega dela v javnosti. *Socialno delo* 35, 5: 445-450.

P. R. Tajnšek (2005), Fragmenti razvoja študijskega programa v prvih desetletjih izobraževanja za socialno delo. V: D. Zaviršek (ur.), »Z diplomom mi je bilo lažje delati!« - znanstveni zbornik ob 50-letnici izobraževanja za socialno delo v Sloveniji. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo, 135-145.

www.fsd.uni-lj.si

http://www.fsd.si/podiplomski_studij/specializacije/

Revija *Socialno delo*. <http://www.fsd.uni-lj.si/sd> (12. 3. 2009).

Knjižne izdaje. [Http://www.fsd.uni-lj.si/knjizne_izdaje](http://www.fsd.uni-lj.si/knjizne_izdaje) (12. 3. 2009).

11. PRILOGA

IZPOLNJEVANJE STANDARDOV ENQA Fakulteta za socialno delo, UL (4. 3. 2009)

1.1. Politika in postopki zagotavljanja kakovosti

Standard:

Institucije naj imajo načelno usmeritev in temu ustrezne postopke za zagotavljanje kakovosti in standardov svojih programov in diplom. Pri svojem delovanju naj se jasno zavzemajo za razvoj kulture, ki priznava pomen kakovosti in zagotavljanja kakovosti. Zato ustanove razvijajo in uveljavljajo strategijo za stalno krepitev kakovosti.

Strategija, politika in postopki so formalno sprejeti in javno objavljeni. Vključujejo tudi opredelitev vloge študentov in drugih sodelujočih.

SMERNICE	IZPOLNJUJEMO (DA/NE)	OPIS (KAZALNIKI/MERILA/...)
- opredeljen odnos med poučevanjem in raziskovanjem na instituciji;	DA	<ul style="list-style-type: none">- opredeljen v poslanstvu in viziji FSD (naveden tudi v predstavitveni brošuri FSD, poslovnih poročilih in na internetni strani FSD)- deleži financiranja fakultete izkazujejo naslednjo sliko: 44% izobraževalna dejavnost iz javnih sredstev, 11% raziskovalna dejavnost (ARRS), 2% drugi proračunski viri za raziskave, 4% evropski proračun (raziskave), 6% drugo (skupaj 17% za raziskave)
- strategija institucije glede kakovosti in standardov;	DA	<ul style="list-style-type: none">- kakovost je eden od ciljev delovanja FSD- strategija fakultete glede kakovosti navedena v letnih poročilih o kakovosti
- sistem zagotavljanja kakovosti	DA/DELNO	<ul style="list-style-type: none">- manjka celovit (izgrajen) sistem z jasno opredeljenimi postopki in roki spremljanja in evalvacije kakovosti po posameznih področjih delovanja- FSD ima izgrajen sistem zagotavljanja kakovosti izvajanja študentske prakse (občasne detajlne analize)- FSD je vključena v Mednarodno zvezo šol za socialno delo (International Association of Schools of Social Work - IASSW), ki omogoča redni pretok in izmenjavo informacij, primerjavo FSD z drugimi primerljivimi šolami v tujini; IASSW je leta 2004 sprejela Globalne standarde izobraževanja in usposabljanja za socialno delo, ki jih upošteva tudi FSD

- opredelitev odgovornosti oddelkov, šol, fakultet in drugih organizacijskih enot in posameznikov glede zagotavljanja kakovosti; DA
- vključevanje študentov v zagotavljanje kakovosti; DA
- sistem je formaliziran;
- naloge so podeljene v skladu s Pravili FSD
- komisije (npr. za kakovost) delujejo
- ankete o pedagoškem delu za vsak predmet
- sodelovanje študentov v Senatu FSD in vseh ključnih organih in komisijah, kot je opredeljeno v pravilih FSD

1.2. Potrjevanje, spremljanje in redno ocenjevanje študijskih programov in diplom

Standard:

Ustanove naj imajo formalne mehanizme za potrjevanje, redno ocenjevanje in spremljanje programov in diplom.

SMERNICE	IZPOLNJUJEMO (DA/NE)	OPIS (KAZALNIKI/MERILA/...)
- oblikovanje in objavo eksplicitnih učnih učinkov, ki se nameravajo doseči;	DA	- Pripravljeni so za vsak predmet v prijavi/akreditaciji programa (za nov bolonjski program)
- pozorno načrtovanje strukture in vsebine učnega načrta in programa;	DA	- redna razprava v organih šole (senat, akademski zbor) in na strateških konferencah (zadnja leta 2007, naslednja predvidena v marcu letos) - razprava v okviru kateder pred začetkom vsakega študijskega leta in med letom po potrebi - deluje posebna delovna skupina za načrtovanje študentske prakse
- posebne potrebe različnih načinov izvajanja (npr. redni in izredni študij, študij na daljavo, e-učenje) in vrst programov (npr. univerzitetnih, poklicnih, strokovnih);	DELNO	- FSD izvaja redni in izredni študij, univerzitetni in visokošolski študijski program (ki je sedaj v opuščanju) ter diferencialni študij za prekvalifikacijo visokošolske v univerzitetno izobrazbo – način izvajanja posameznih programov je prilagojen njihovim posebnim potrebam, vendar pa bi bilo treba dograditi sistem rednega ločenega spremljanja kakovosti za vsako obliko študija posebej (zaenkrat se to izvaja občasno za posamezno vrsto) - Zaenkrat FSD ne izvaja študija na daljavo

– dostopnost ustreznih razmer za študij;	DA/DELNO	– Zagotovljena je zadovoljiva fizična infrastruktura (predavalnice, knjižnica FSD, računalnice za individualno delo, brezžični dostop do interneta, nekatere učilnice so multimedijško opremljene, administracija poteka preko e-študenta, ipd.) – zgradbe so prilagojene za dostop invalidom, vključno z dvigalom
– formalni postopki za potrjevanje programov s strani organov, ki niso vključeni v izvajanje teh programov;	DA	– izpolnjujemo vse predpisane formalne postopke za potrjevanje programov
– spremljanje napredovanja in dosežkov študentov;	DA	– letna samoevalvacija v skladu z navodili UL – statistično spremljanje
– redno občasno ocenjevanje programov (tudi z zunanji člani ocenjevalne skupine);	DELNO	– pb uvedbi novega (bolonjskega) programa smo pridobili mnenja zunanjih članov (strokovna javnost, Socialna zbornica Slovenije in druge pomembne institucije s področja socialnega varstva) – manjka pa redni sistem ocenjevanja s strani zunanjih članov
– redno zbiranje povratnih informacij od delodajalcev, predstavnikov trga dela in drugih ustreznih organizacij;	DELNO	– FSD za potrebe izvajanja študijske prakse redno sodeluje z več kot 100 organizacijami s področja socialnega dela iz vladne in nevladne sfere – V okviru tega sodelovanja vsako leto sodelujoče organizacije izrazijo svoje potrebe, ki vplivajo na oblikovanje in izvajanje programa fakultete, upoštevajoč tudi te potrebe – Na FSD je leta 2008 začel delovati tudi karierni center FSD – Manjka pa povratna informacija od tistih organizacij s trga dela, ki niso vključene v sistem študentske prakse
– sodelovanje študentov v aktivnostih za zagotavljanje kakovosti.	DA	(že opredeljeno v Standardu 1)

1.3 Preverjanje in ocenjevanje študentov

Standard:

Študente se preverja in ocenjuje po kriterijih, pravilih in postopkih, ki so objavljeni in dosledno uporabljeni.

SMERNICE	IZPOLNJUJEMO (DA/NE)	OPIS (KAZALNIKI/MERILA/...)
– oblikovani naj bodo tako, da merijo dosežke načrtovanih učnih izidov in drugih ciljev programa;	DA	– sistem se izvaja v skladu s sprejetimi pravili
– primerni naj bodo glede na namen, bodisi za začetno, sprotno ali končno oceno;	DA	– sistem se izvaja v skladu s sprejetimi pravili
– imajo naj jasna in objavljena merila ocenjevanja;	DA	– objavljeni so na spletnih straneh predmetov; – so sestavni del akreditacije programa.
– izvajajo naj jih ljudje, ki razumejo vlogo ocenjevanja pri postopnem pridobivanju znanj in spretnosti študentov, ki so povezani z njihovo nameravano kvalifikacijo;	DA	– izvajajo jih pedagoški delavci, ki sodelujejo pri izvedbi predmeta
– če je le mogoče, naj ne bodo odvisni od presoje enega samega ocenjevalca;	NE/DELNO	– diploma in druga zaključna dela se zagovarjajo pred komisijo – ob pritožbah je utečen redni postopek ocenjevanja s strani komisije – pri nekaterih predmetih je ocenjevanje odvisno od več sodelujočih predavateljev – ni pa vzpostavljenega rednega sistema zunanje kontrole ocenjevanja, ki bi pokrival vse predmete
– upoštevajo naj vse mogoče posledice predpisov pri preizkušanju znanja;	? (nerazumljivo)	?
– imajo naj jasna pravila za študentovo odsotnost, bolezni ali druge okoliščine, ki ga ovirajo;	DA	– urejeno je prilagojeno preverjanje znanja pri študentih s posebnim statusom (športniki, študenti s posebnimi potrebami), ki se tudi tekoče izvaja – študijska komisija (kjer sodelujejo

		tudi študenti) odloča o posebnih pogojih preverjanja znanja ali napredovanja v višji letnik na podlagi prošelj študentov.
– zagotavljajo naj, da se ocenjevanje izvaja tajno in v skladu z postopki, ki jih določa institucija;	DA	– pravilnik o preverjanju znanja, ki določa tudi izpitni red.
– zagotovljene so administrativne procedure, ki pravilnost postopkov.	DA	– študent lahko pristopi k izpitu samo na podlagi prijave preko referata (osebno ali preko e-študenta), učitelji imajo dolžnost posredovati rezultate ocenjevanja v rokih, določenih s pravilnikom
– študenti so jasno obveščeni o strategiji ocenjevanja, ki se uporablja za njihov program, o izpiti ali drugih metodah preverjanja, ki jih bodo opravljali, o tem, kaj se od njih pričakuje in o kriterijih, ki se bodo uporabljali pri ocenjevanju njihovih dosežkov.	DA	– objavljeni so na spletnih straneh predmetov – so sestavni del akreditacije programa – vprašanja glede tega so vključena tudi v ocenjevanje pedagoškega dela (anketo).

1.4 Zagotavljanje kakovosti pedagoškega osebja

Standard:

Inštitucije imajo načine za zagotavljanje, da je osebje, ki dela s študenti, kvalificirano in usposobljeno za to delo. Ti načini so dostopni zunanjim ocenjevalcem in komentirani v poročilih.

DA:

- pogoj za pedagoško delo je ustrezna habilitacija,
- za pridobitev habilitacije je potrebno izkazati tudi ustrezno pedagoško usposobljenost, vključno s pozitivnim študentskim mnenjem
- fakulteta izvaja študijske sestanke, ki so namenjene pretoku znanja med kolegi
- vzpostavlja se sistem rednih individualnih pogovorov vodstva šole s slabo ocenjenimi pedagoškimi delavci
- nekaj naših profesorjev kot vrhunskih mednarodno priznanih ekspertov na področju socialnega dela sodeluje pri vzpostavitvi visokošolskega izobraževanja za socialno delo v drugih državah, kjer do tedaj takšnega izobraževanja še niso imeli (BIH, Gruzija, itd.)

1.5 Razmere za študij in pomoč študentom

Standard:

Inštitucije zagotavljajo, da so razmere za študij, ki podpirajo učenje študentov, ustrezne in primerne v vseh programih.

DELNO:

- ustrezna fizična infrastruktura je zagotovljena delno
- posebna skrb se namenja študentom s posebnimi potrebami
- v okviru rednega in izrednega študija vzpostavljen razvejan sistem tutorstva

1.6 Informacijski sistemi

Standard:

Inštitucije zagotavljajo zbiranje, analizo in uporabo podatkov, ki so potrebni za učinkovito upravljanje študijskih programov in ostalih dejavnosti.

SMERNICE	IZPOLNJUJEMO (DA/NE)	OPIS (KAZALNIKI/MERILA/...)
– stopnjo napredka in uspeha študentov;	DA	– spremljanje prehodnosti študentov, povprečnih ocen, doseženih po predmetih, itd.
– zaposljivost diplomantov;	NE	
– zadovoljstvo študentov s programi;	NE	
– učinkovitost učiteljev;	? (nerazumljivo)	
– profil študentske populacije;	DA	– spremljajo se demografski in drugi pomembni podatki študentov, učni uspeh, ocene, itd.
– razpoložljiva učna sredstva in njihove stroške;	DA	– oblikuje se letni finančni načrt po stroškovnih mestih – upravni odbor spremlja uresničevanja finančnega načrta
– lastne ključne kazalce uspešnosti v instituciji.	DELNO	– spremljajo se kazalci kakovosti, ki jih določa UL

1.7 Obveščanje javnosti

Standard:

Institucije naj redno objavljajo najnovejše, nepristranske in objektivne kvantitativne ter kvalitativne informacije o študijskih programih, ki jih izvajajo.

DA:

- spletne strani FSD, kjer so objavljene informacije o študijskih programih, pogojih in možnostih študija

- tekoče obveščanje o aktualnih dogodkih na FSD preko spletnih strani
- vsakoletna predstavitvena brošura FSD
- objavljanje znanstvenih člankov z analizo študijskega procesa na FSD